

နိုင်ငံတော်ဗုဒ္ဓသာသနာ
မဟာဗုဒ္ဓဝင်

ပဌမတွဲ (ဒုတိယပိုင်း) အပိုင်း-၉

တိပိဋက ဆရာတော် ဦးဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ
ဦးစီးရေးသားသည်

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ
သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ သာသနာရေးဦးစီးဌာန
ကမ္ဘာအေးစာပုံနှိပ်တိုက်၌ ရိုက်နှိပ်သည်

သာသနာ-၂၅၄၉

ကောဇာ-၁၃၆၇

၂၀၀၆

မြန်မာကျမ်းပစ် “သာသနာ့ပေါလ”
ဘာသာရေးညီအကိုမောင်နှမများမှ စကန်ဖတ်၍ ဒါနပြုသည်

ဆုတ်ယုတ်ကာ (၁၀) ဆယ်နှစ်တမ်းသို့ရောက်၍ တဖန်တိုးတက် ပြန်ကာ အသင်္ချေတမ်းသို့ ရောက်ပြီးလျှင် နောက်ထပ် ဆုတ်ယုတ် ပြန်၍ လူတို့အသက် အနှစ် (၆၀၀၀၀) ခြောက်သောင်းတမ်းသို့ ရောက်သောအခါ ဝေဿဘူမြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် ပါရမီတော်တို့ကို ဖြည့်ကျင့်တော်မူပြီးသည်ဖြစ်၍ အလောင်းတော်တို့၏ ဓမ္မတာအတိုင်း တုသိတာနတ်ပြည်၌ စံနေတော်မူစဉ် ဘုရားဖြစ်ရန် နတ်မြဟ္တာအပေါင်းတို့၏ တောင်းပန်ချက်ကို ဝန်ခံတော်မူ၍ လူ့ပြည်သို့ ဆင်းသက်ကာ အနာမ နေပြည်တော် သုပ္ပတိတ မင်းကြီး၏ ယသဝတီ အမည်ရှိသော မိဖုရားကြီး ဝမ်းတိုက်၌ ပဋိသန္ဓေ နေတော်မူ၍ ဆယ်လစေ့မြောက် အချိန် ရောက်သောအခါ အနုပမအမည်ရှိသော ဥယျာဉ်တော်အတွင်း၌ ဖွားမြင်တော်မူလေသည်။

(အလောင်းတော် ပဋိသန္ဓေနေသောအခါ ဖွားမြင်သောအခါတို့၌ နိမိတ်ကြီးများ အံ့ဩဖွယ်ကြီးများ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။)

အလောင်းမင်းသား ဖွားမြင်သောအခါ၌ လူအများ တို့ကို နှစ်သက်စေလျက် မြတ်သောအသံကို ပြုတော်မူခြင်းကြောင့် မင်းသား၏ အမည်ကို မှည့်သည့်နေ့တွင် နိမိတ်ဖတ်ပညာရှိတို့နှင့် ဆွေမျိုးအပေါင်းတို့က ဝေဿဘူ မင်းသားဟူ၍ အမည်မှည့်ကြလေသည်။ (မြတ်သော အသံဟူသည်မှာ “အဂ္ဂေါဟမသ္မိ လောကဿ” အစရှိသော စကားကြီး သုံးခွန်းကိုပင် ဆိုလိုသည်။)

ထီးနန်းစိုးစံတော်မူခြင်း

အလောင်းတော် ဝေဿဘူမင်းသားသည် အရွယ်သို့ရောက်သောအခါ (၁) ရုစိရွှေနန်းဆောင်၊ (၂) သုရုစိရွှေနန်းဆောင်၊ (၃) ရတိဝံစုနရွှေနန်းဆောင် တည်းဟူသော ရွှေနန်းမသုံးဆောင်တို့၌ သုစိတ္တာဒေဝီ မိဖုရားကြီးအမှူးရှိသော မောင်းမအပေါင်း (၃၀၀၀၀) သုံးသောင်းတို့၏ ဖျော်ဖြေလုပ်ကျွေး ပြုစုခြင်းကို ခံယူလျက် နှစ်ပေါင်း (၆၀၀၀) ခြောက်ထောင်တို့ကာလပတ်လုံး

နတ်စည်းစိမ်နှင့်တူသော စည်းစိမ်ချမ်းသာကို ခံစားတော်မူကာ
ထီးနန်းစိုးစံတော်မူ၏။

တောထွက်တော်မူခြင်း

အလောင်းတော် ဝေဿဘူမင်းသားသည် ထီးနန်းစိုးစံတော်
မူစဉ် နိမိတ်ကြီးလေးပါးတို့ကို မြင်တော်မူပြီး၍ သုစိတ္တာဒေဝီ
ဓိဗုရားကြီးမှ သုပ္ပဗုဒ္ဓအမည်ရှိသော သားတော်ကို ဖွားမြင်သော
အခါ ရွှေထမ်းစင်စီးကာ ဥယျာဉ်တော်သို့ ထွက်တော်မူ၍ မြဟ္တာ
လူဒါန်းသော သင်္ကန်းတို့ကို ခံယူ၍ ရဟန်းပြုတော်မူသည်။
အလောင်းတော်မင်းသား ရဟန်းပြုသည်ကို အတုလိုက် (အားကျ)
ကာ သုံးသောင်းခုနစ်ထောင်သော ယောက်ျားတို့ ရဟန်းပြုကြ
လေသည်။

ဘုရားဖြစ်တော်မူခြင်း

ဝေဿဘူမြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် ထိုသုံးသောင်း
ခုနစ်ထောင်သော ရဟန်းတို့နှင့် အတူတကွ ဒုက္ကရစရိယာ
ခြောက်လကြာ ကျင့်တော်မူပြီးလျှင် ကဆုန်လပြည့် ဘုရားဖြစ်မည့်
နေ့၌ သုစိတ္တနိဂုံးသို့ သိရိဝဇ္ဇနာအမည်ရှိသော အမျိုးသမီးလူဒါန်း
အပ်သည့် ဃနာနို့ဆွမ်းကို ဘုဉ်းပေး သုံးဆောင်တော်မူပြီးလျှင်
ထိုအရပ်ရှိ အင်ကြင်းတော၌ နေ့သန့် (နေခို) တော်မူ၍ ညနေချမ်း
အချိန်တွင် မဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင်သို့ တပါးတည်း ကြွတော်မူရာ
လမ်းခရီးအကြား၌ နရိန္ဒာအမည်ရှိသော နဂါးမင်း လူဒါန်းအပ်
သည့် မြက်ရှစ်ဆုပ်တို့ကို ခံတော်မူခဲ့၍ မဟာဗောဓိ (အင်ကြင်း)
ပင်အရင်း ဖြန့်ခင်းလိုက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် အတောင် (၄၀)
လေးဆယ်ပမာဏရှိသော အပရာဇိတပလ္လင်တော် ပေါ်ပေါက်
လာ၏။

(အင်ကြင်းပင်ဗောဓိ၏ ပမာဏ တင့်တယ်ပုံစသည်တို့ကို ဝိပဿီ
မြတ်စွာဘုရား၏ သခွတ်ပင်ဗောဓိ၌ ဆိုအပ်ပြီးသည့် နည်းအတိုင်း
သိအပ်၏။)

အလောင်းတော်သည် ထိုအပရာဇိတပလ္လင်ထက်၌ ထက်ဝယ် ဖွဲ့စွဲ စံနေတော်မူလျက် အင်္ဂါလေးပါးရှိသော ဝိရိယကိုဆောက် တည်တော်မူကာ ရှေးဆိုအပ်ပြီးသောနည်းအတိုင်း ဘုရားအဖြစ် သို့ ရောက်တော်မူလေသည်။

တရားပွဲကြီး သုံးကြိမ်

ဝေဿဘူ မြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရားဖြစ်တော်မူပြီးသည့် နောက် မဟာဗောဓိ (အင်ကြင်း)ပင်၏ အနီးမှာပင် သတ္တ- သတ္တာဟ = (လေးဆယ့်ကိုးရက်) စံနေတော်မူပြီးလျှင် တရား ဟောရန် ပြဟ္မာမင်း၏ တောင်းပန်ချက်ကို လက်ခံတော်မူ၍ “ငါသည် အဘယ်သူအား ရှေးဦးစွာ တရားဟောရပါအံ့နည်း” ဟု စဉ်းစားဆင်ခြင်တော်မူလတ်သော် ကိုယ်တော်မြတ်နှင့် ဖတူ မိကွဲဖြစ်ကြသည့် အဂ္ဂသာဝကအလျာ သောဏမင်းသားနှင့် ဥတ္တရမင်းသား ညီတော်နှစ်ပါးတို့ကို မဂ်ဖိုလ်ရကြောင်း ရှေး ကောင်းမှုနှင့် ပြည့်စုံကြသည်တို့ကို မြင်တော်မူ၍ ကောင်းကင် ခရီးဖြင့် ကြွသွားတော်မူပြီးလျှင် အနုပမမြို့၏အနီး အရုဏ အမည် ရှိသောဥယျာဉ်ကြီး၌ သက်ဆင်းတော်မူ၍ ဥယျာဉ်မှူးကို စေလွှတ် ကာ ညီတော်မင်းသားနှစ်ပါးတို့ကို ခေါ်စေ၍ အခြံအရံပရိသတ် နှင့်တကွသော ထိုမင်းသားတို့၏ အလယ်၌ ရှေးရှေးဘုရားရှင်တို့ ဟောကြားတော်မူကြမြဲဖြစ်သည့် ဓမ္မစကြာဒေသနာကို ဟော တော်မူသောအခါ များစွာသော နတ်ပြဟ္မာတို့လည်း ရိုသေစွာ လာရောက်နာကြားကြကုန်၏။ ထိုတရားပွဲကြီး၌ ကုဋေရှစ်သောင်း သော နတ်လူတို့ မဂ်ဖိုလ်တရားထူးကို ရကြကုန်၏။

(ဤကား ရှေးဦးစွာသော ဓမ္မာဘိသမယ ပဌမတရားပွဲကြီးတည်း။)

ထို့နောက် အခါတပါး၌ ဝေဿဘူမြတ်စွာဘုရားသည် နိုင်ငံ တော်အတွင်းရှိ ဇနပုဒ်ဟုခေါ်သောမြို့ကြီးများသို့ ခရီးဒေသစာရိ ကြွချီတော်မူလျက် ထိုထိုအရပ်တို့၌ တရားဟောတော်မူရာ နတ် လူ ပရိသတ်ပေါင်း ကုဋေခုနစ်သောင်းတို့ မဂ်ဖိုလ်တရားထူးကို ရကြကုန်၏။

(ဤကား ဒုတိယာဘိသမယ ဒုတိယတရားပွဲကြီးတည်း။)

ထို့နောက် အခါတပါး၌ ဝေဿဘူ မြတ်စွာဘုရားသည် အနုပမမြို့တော်မှာပင် ကွန်ရက်ကဲ့သို့ ရှုပ်ထွေးကာ များစွာ မှားယွင်းသော မိစ္ဆာအယူကို ပယ်ဖျောက်၍ တိတ္ထိတို့၏ မာန်တံခွန်ကို နှိပ်ချလျက် မြတ်သောတရားတည်းဟူသော တံခွန်ကို စိုက်ထူတော်မူပြီးလျှင် ကိုးယူဇနာကျယ်ဝန်းသောအရပ်၌ စုဝေးမိကြသော လူပရိသတ်နှင့် အတိုင်းအရှည်မရှိအောင် များပြားလှသော နတ်မြဟ္တာပရိသတ်တို့၏ အစည်းအဝေးကြီးတွင် ရေမီးအစုံအစုံ တန်းခိုးပြာဠိဟာကို ပြတော်မူကာ နတ်လူတို့၏ သဒ္ဓါတရား တိုးပွားစေတော်မူလျက် ကုဋေခြောက်ဆယ်သော နတ်လူတို့ကို တရားတည်းဟူသော အမြိုက်ဆေးဖြင့် တိုက်ကျွေးနှစ်သိမ့်စေတော်မူသည်။ (ကုဋေခြောက်ဆယ်သော နတ်လူတို့ အကျွတ်တရား ရကြကုန်၏ဟု ဆိုလိုသည်။)

(ဤကား တတိယာဘိသမယ တတိယတရားပွဲကြီးတည်း။)

သာဝက အစည်းအဝေးကြီး သုံးကြိမ်

ပဌမသန္နိပါတ

ဝေဿဘူမြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သာဝက ရဟန္တာ အစည်းအဝေးကြီးတို့မှာ သုံးကြိမ်ရှိရာ ပဌမအကြိမ်၌ အဂ္ဂသာဝက အလျာ သောဏမထေရ်နှင့် ဥတ္တရမထေရ်တို့၏ အစည်းအဝေး၌ ရဟန်းပြုကြသော ရဟန္တာပေါင်း ကုဋေ ရှစ်သောင်းတို့၏ အလယ်၌ တပို့တွဲလပြည့်နေ့တွင် ဝေဿဘူမြတ်စွာဘုရားသည် ဩဝါဒပါတိမောက်ကို ပြတော်မူ၏။

(ဤကား ပဌမ သာဝကအစည်းအဝေးကြီးတည်း။)

ဒုတိယသန္နိပါတ

ထို့နောက် အခါတပါး၌ ဝေဿဘူမြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော် တောထွက်တော်မူစဉ်က အတုလိုက် (အားကျ)ကာ ရဟန်းပြုကြသည့် သုံးသောင်းခုနစ်ထောင်သော ရဟန်းတို့သည်

ဘုရားအလောင်းတော် မိမိနောက်ပါ အစုအပေါင်းကိုစွန့်ခွါ၍
တပါးတည်းကြွတော်မူသောအခါ ကြွင်းကျန်ရစ်ကြ၍ သင့်လျော်
ရာသို့ ဖဲခွါသွားကြပြီးလျှင် ဝေဿဘူ မြတ်စွာဘုရား ဓမ္မစကြာ
တရားဟောကြားတော်မူကြောင်း သတင်းကြားကြ၍ သောရေယျ
မြို့သို့ လာရောက်ကြပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားကိုဖူးမြော်ကြကုန်၏။ ထို
ရဟန်း သုံးသောင်းခုနစ်ထောင်တို့အား ဝေဿဘူမြတ်စွာဘုရား
သည် တရားဟောတော်မူပြီးလျှင် ဧဟိဘိက္ခု ရဟန်းချည်းဖြစ်စေ
တော်မူ၍ အင်္ဂါလေးပါးနှင့်ပြည့်စုံသော ပရိသတ်၌ ဩဝါဒ
ပါတိမောက်ကို ပြတော်မူ၏။

(ဤကား ဒုတိယ သာဝကအစည်းအဝေးကြီးတည်း။)

တတိယသန္တိပါတ

ထို့နောက် အခါတပါး၌ နာရိဝါဟန အမည်ရှိသောမြို့မှာ
ဥပသန္တ အမည်ရှိသော မင်းသားသည် ထီးနန်းစိုးအုပ် မင်း
ပြုလုပ်နေစဉ် ထိုမင်းကို သနားစောင့်ရှောက်တော်မူလိုသဖြင့်
ဝေဿဘူ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုနာရိဝါဟနမြို့သို့ ကြွရောက်
တော်မူ၏။ ထိုဥပသန္တမင်းသည် မြတ်စွာဘုရား ကြွတော်မူလာ
ကြောင်း သတင်းကြားလျှင်ကြားခြင်း မိမိ၏ အခြွေအရံပရိသတ်
နှင့်တကွ မြတ်စွာဘုရားအား ခရီးဦးကြိုဆိုမှု ပြုပြီးလျှင် ရိသေ့စွာ
ပင့်ဖိတ်၍ အလှူကြီးပေးလျက် တရားတော်ကို နာရသောအခါ
လွန်စွာကြည်ညိုသောစိတ်ရှိရကား ဝေဿဘူမြတ်စွာဘုရားအထံ
တော်၌ ရဟန်းပြုလေသည်။ ထိုဥပသန္တမင်း ရဟန်းပြုသည်ကို
အတုလိုက် (အားကျ) ၍ မင်းယောက်ျားပေါင်း ခြောက်သောင်း
တို့ ရဟန်းပြုကြလေသည်။ ထိုခြောက်သောင်းသော ရဟန်းတို့
သည် ရဟန်းပြုသော ဥပသန္တမင်းနှင့် အတူတကွပင် အရဟတ္တ
ဖိုလ်သို့ ရောက်ကြကုန်၏။ ဝေဿဘူ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုရဟန်း
အပေါင်း ခြံရံလျက် ဩဝါဒပါတိမောက်ကို ပြတော်မူ၏။

(ဤကား တတိယ သာဝကအစည်းအဝေးကြီးတည်း။)

ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားအလောင်း သုဒဿနမင်း၊

ရဟန်းပြု၍ ဗျာဒိတ်ခံယူခြင်း

ထိုအခါငါတို့မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် သရဘဝတိ အမည်ရှိသောမြို့၌ ကြည့်ချင်စဖွယ် တင့်တယ်သော ရုပ်အဆင်း ရှိသည့် သုဒဿန အမည်ရှိသော မင်းဖြစ်၍ လောကသုံးပါး၏ ရွှေသွားနာယက ဖြစ်တော်မူသော ဝေဿဘူ မြတ်စွာဘုရား သရဘဝတိမြို့သို့ ကြွရောက်တော်မူလာသောအခါ မြတ်စွာဘုရား ၏တရားတော်ကို နာကြားရ၍ အလွန်ကြည်ညိုသော စိတ်နှလုံး ရှိလျက် ဦးခေါင်းတက်ဝယ် လက်အုပ်ချီမိုး ရှိခိုးပြီးလျှင် ဘုရား အမှူးရှိသော သံဃာတော်အား သင်္ကန်းနှင့်တကွ ကြီးစွာသော အလှူဒါနကို ပေးလှူ၍ ထိုသရဘဝတိ မြို့မှာပင် မြတ်စွာဘုရား သီတင်းသုံးတော်မူရန် ဂန္ဓကုဋ်ခေါ် ကျောင်းတော်ကြီးကို တည်ဆောက်၍ ထိုဂန္ဓကုဋ်ကျောင်းတော်ကို ဝန်းရံလျက် ရဟန်းတော် များ သီတင်းသုံးနေထိုင်ရန် ကျောင်းပေါင်း တထောင် တည်ဆောက်လှူဒါန်းလေသည်။

အလောင်းတော်၏စိတ်၌ ဝေဿဘူမြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူအပ်သော တရားတော်များကို လေးလေး နက်နက် နှစ်သက်ကြည်ညိုလှရကား ရဟန်းပြုရန် ထက်သန်သောစိတ်ဆန္ဒ ရှိပြီးလျှင် အလုံးစုံသော မိမိ၏ မင်းစည်းစိမ် ချမ်းသာတည်းဟူသော လှူဖွယ်ဝတ္ထုများစွာတို့ကို မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌ သဒ္ဓါရံရံ စွန့်ကြဲလှူဒါန်းပြီးလျှင် နေ့ရောည၌ပါ မည်သည့်အခါမျှ ပျင်းရိခြင်း မရှိသဖြင့် ဂုဏ်ကျေးဇူးနှင့်ပြည့်စုံသော ရဟန်းအဖြစ်ကို ရယူဖို့ရန် မြတ်စွာဘုရားအထံ၌ ရဟန်းပြုလေသည်။ ရဟန်း ပြုပြီးလျှင် အကျင့်ဂုဏ်ကျေးဇူးနှင့် ပြည့်စုံလျက် စုတင်တဆယ့်သုံးပါးလုံးကို ဆောင်တော်မူကာ ပါရမီ ကောင်းမှုတို့ကို ဆည်းစုလေ့ကျက် ရှာမှီးခြင်း၌ နှစ်ခြိုက်မွေ့လျော်ကာ သာသနာတော်၌ နေတော်မူလေသည်။

အလောင်းတော် ရဟန်းမြတ်သည် ကြည်ညိုခြင်း သဒ္ဓါတရား နှစ်သက်ခြင်း ပီတိတရားသို့ တပ်ရောက်တော်မူသည်ဖြစ်၍ ဝေဿဘူမြတ်စွာဘုရားကို ရှိသေစွာ ရှိခိုးတော်မူလေသည်။ ထိုအခါ အလောင်းတော်၏ စိတ်သန္တာန်၌ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ရရှိရန်အတွက် အလွန်နှစ်သက်ခြင်း ဖြစ်လေသည်။ အလောင်းတော် ရဟန်းမြတ်ကို မဆုတ်နစ်သော ဝီရိယရှိသည်ကို သိမြင်တော်မူ၍ ဝေဿဘူမြတ်စွာဘုရားသည် “ဤ ကမ္ဘာမှ နောက် သုံးဆယ့် တကမ္ဘာမြောက်ဖြစ်သော ဘဒ္ဒကမ္ဘာ၌ ဤသုဒဿန ရဟန်း မြတ်သည် ဂေါတမအမည်တော်ရှိသော ဘုရားစင်စစ် ဖြစ်လတ္တံ့” ဟူ၍ ဗျာဒိတ်စကား ကြားတော်မူလေသည်။

(ဗျာဒိတ်ကြားတော်မူပုံမှာ ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရား ဗျာဒိတ်ကြား သကဲ့သို့ပင် အပြည့်အစုံ ဖြစ်သည်။)

ဝေဿဘူ မြတ်စွာဘုရား၏ ဗျာဒိတ်စကား ကြားရလျှင် အလောင်းတော် သုဒဿနရဟန်းမြတ်သည် အလွန်ကြည်လင်သော စိတ်ရှိလျက် ပါရမီဆယ်ပါးတို့ကို တိုးတက် ဖြည့်ကျင့်ရန် မြဲမြံစွာ ဆောက်တည်တော်မူလေသည်။

မြို့တော်စည်ကို ပြဆိုချက်

ဝေဿဘူမြတ်စွာဘုရား၏ ဖွားတော်မူရာမြို့တော်မှာ အနောမ မြို့တော်ဖြစ်၍ ခမည်းတော်မှာ သုပ္ပတိတမင်းကြီး၊ မယ်တော်မှာ ယသဝတီ မိဖုရားကြီးတို့ ဖြစ်ကုန်၏။

ထီးနန်းစိုးအုပ် မင်းပြုလုပ်သော နှစ်ပေါင်းမှာ (၆၀၀၀) မြောက်ထောင်ဖြစ်၍ စံနန်းတော် သုံးဆောင်တို့မှာ ဂူစိရွှေနန်းဆောင်၊ သုဂူစိရွှေနန်းဆောင်၊ ရတီဝစုနရွှေနန်းဆောင် တို့ ဖြစ်ကုန်၏။

အဂ္ဂဒေဝီ မဟေသီမိဖုရားမှာ မောင်းမပေါင်း (၃၀၀၀၀) သုံးသောင်း အခြံအရံရှိသည့် သုစိတ္တာဒေဝီ မိဖုရားကြီးဖြစ်၍ သားတော်မှာ သုပ္ပဗုဒ္ဓမင်းသား ဖြစ်လေသည်။

နိမိတ်ကြီး လေးပါးတို့ကို မြင်တော်မူ၍ တောထွက်တော်မူသော ယာဉ်မှာ ရွှေထမ်းစင် ဖြစ်ပြီးလျှင် ခြောက်လကြာ ဒုက္ကရစရိယာကို ကျင့်တော်မူရသည်။

အဂ္ဂသာဝကအစုံတို့မှာ သောဏမထေရ်နှင့် ဥတ္တရမထေရ်တို့ ဖြစ်ကြ၍ အလုပ်အကျွေးမှာ ဥပသန္တမထေရ် ဖြစ်လေသည်။

အဂ္ဂသာဝကအစုံတို့မှာ ရာမာထေရီမ နှင့် သမာလာထေရီမတို့ဖြစ်ကြ၍ ပွင့်တော်မူရာ ဗောဓိမှာ အင်ကြင်းပင်ဗောဓိ ဖြစ်လေသည်။

မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဒါယကာတို့မှာ သောတ္တိက ဃူဌေးနှင့် ရန္တဃူဌေးတို့ဖြစ်ကြ၍ မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဒါယိကာမတို့မှာ ဂေါတမီဥပါသိကာမ နှင့် သိရိမာဥပါသိကာမ တို့ ဖြစ်ကြသည်။

ဝေဿဘူ မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်အရပ်တော်မှာ အတောင်ခြောက်ဆယ်မြင့်လျက် ရွှေတိုင်ကြီးပမာ တင့်တယ်လှပ၏။ ကိုယ်တော်မှထွက်သော ရောင်ခြည်တော်သည်လည်း ညဉ့်အခါ၌ တောက်ပသော တောင်ထိပ်မီးကဲ့သို့ ထိုမှ ဤမှ ထွက်လည်ကွန့်မြူး၍ အထူးပင် တင့်တယ်လှပ၏။

ဝေဿဘူ မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူရာ အသက်တမ်းမှာ အနှစ်(၆၀၀၀၀) ခြောက်သောင်းတမ်းဖြစ်၍ ထိုမျှအတိုင်းရှည်ရှိသော (အသက်တမ်း၏ ငါးပုံလေးပုံ) ကာလတို့ပတ်လုံး တည်နေတော်မူလျက် များစွာသော လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအပေါင်းကို သံသရာတည်းဟူသော ရေအယဉ်မှ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ကြည်းကုန်းထက်သို့ ထုတ်ဆယ် ကယ်တင်တော်မူခဲ့၏။

များစွာသော လူအပေါင်းကို ထိုသူတို့၏ စရိုက်နှင့် တိုက်ဆိုင်ညီညွတ်စေရန် ဝေဖန်ခွဲခြားကာ တရားတော်ကို အကျယ်တဝင့် ဖွင့်ပြဟောကြားတော်မူ၍ နောက်လာဝေနေယျတို့ အကျိုးများကြစေရန် တရားတည်းဟူသော လှေသင်္ဘောကြီးကို အထင်အရှား

ကောင်းစွာ ထားတော်မူခဲ့၍ ထိုဝေဿဘူ မြတ်စွာဘုရားသည် တပည့်များစွာ ရဟန္တာတို့နှင့်တကွ ပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံချင်ငြိမ်းတော် မူလေပြီ။

သံဝေဂ

ဗြဟ္မာနတ်လူအပေါင်းတို့ ညွတ်ညောင်းပူဇော်ဖူးမြော် ထိုက်သည့် ဘုရားရဟန္တာ တည်းဟူသော အလုံးစုံသော ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ကြီးများသည်၎င်း၊ ဣရိယာပထ မျှတတော်မူရာ ကျောင်းတော် အဆောင်ဆောင်သည်၎င်း ထိုအလုံးစုံ သည် ချုပ်ဆုံးကွယ်ပျောက်ခဲ့လေပြီ....။ အလုံးစုံသော သင်္ခါရ တရားတို့သည် မြဲနိုင်သောအနှစ်သာရမရှိ၊ အချည်းနှီးသာ ဖြစ်ကုန်စွာတကား ။

စေတီတော်

ဤသို့လျှင် မာရ်ငါးပါးကို အောင်တော်မူ၍ လူနတ်တို့၏ဆရာ ဖြစ်တော်မူသော ဝေဿဘူ မြတ်စွာဘုရားသည် ဥသဘဝတီ မြို့၏အနီး ခေမ အမည်ရှိသော ဥယျာဉ်ကြီးအတွင်း၌ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူ၏။ ဓာတ်တော်များမှာ ရှေး၌ ဆိုအပ်ပြီးသည့် နည်း အတူ အဓိဋ္ဌာန်တော်မူချက်အရ အစိတ်စိတ် အမြွှာမြွှာ ကွဲပြား ပြီးလျှင် ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းတစ်ခု၌ အနွံအပြားတည်ရှိကြ၍ လူနတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့၏ အပူဇော်ကို ခံယူတော်မူကြလေကုန် သတည်း။

ဝေဿဘူဗုဒ္ဓဝင် ပြီး၏။

၂၂-ကကုသန္ဓုဗုဒ္ဓဝင်

ဝေဿဘူ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပြီးသည့်နောက် ထိုဝေဿဘူ မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူရာ ကပ်ကမ္ဘာကုန်ဆုံး လွန်မြောက်သည်ရှိသော် ဘုရားပွင့်တော်မူသည့် သုညကပ် ကမ္ဘာပေါင်း (၂၉)နှစ်ဆယ့်ကိုးကမ္ဘာ ခြားပြီးနောက် ဘုရား ငါးဆူ ပွင့်တော်မူရာ ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာသို့ ရောက်ခဲ့လေသည်။ ဤ

ဘဒ္ဒကမ္ဘာ၌ ကကုသန်မြတ်စွာဘုရား၊ ကောဏာဂုံမြတ်စွာဘုရား၊ ကဿပ မြတ်စွာဘုရား၊ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား ဟူ၍ ဘုရားလေးဆူ ပွင့်တော်မူပြီးကြကုန်ပြီ။ အရိမေတ္တေယျ မြတ်စွာဘုရားကား ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာ၌ မချွတ်ပွင့်တော်မူလတ္တံ့ ဖြစ်သည်။

ထိုဘုရားငါးဆူတို့တွင် ရှေးဦးစွာ ပွင့်တော်မူသော ကကုသန်မြတ်စွာဘုရား၏ အကြောင်းအရာသော်ကား... ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာမှာ အန္တရကပ်ပေါင်း ခြောက်ဆယ့်လေးကပ်ရှိသည်အနက် (မဟာရာဇဝင်ကြီးအဆို ရှစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော အန္တရကပ်၌ မှန်နန်းရာဇဝင်အဆို ပဌမအန္တရကပ်၌ပင်) လူတို့အသက် အသင်္ချေတမ်းမှ ဆုတ်ယုတ်ခဲ့၍ အနှစ်လေးသောင်းတမ်းသို့ ရောက်သောအခါ ကကုသန်မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် ပါရမီတော်တို့ကို ဖြည့်ကျင့်တော်မူပြီးသည်ဖြစ်၍ အလောင်းတော်တို့၏ မေတ္တာအတိုင်း တုသိတာနတ်ပြည်၌ စံနေတော်မူစဉ် ဘုရားဖြစ်ရန် နတ်မြဟ္ဌာအပေါင်းတို့၏ တောင်းပန်ချက်ကို ဝန်ခံတော်မူ၍ လူ့ပြည်သို့ ဆင်းသက်ကာ ခေမဝတီ နေပြည်တော်ဝယ် ခေမင်္ဂရ အမည်ရှိသော မင်းကြီး၏ အကျိုးအကြောင်းကို ကောင်းစွာဖော်ပြ ဆုံးမတတ်သည့် အဂ္ဂိဒတ္တ အမည်ရှိသော ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏား၏ သက်ထားကတော်ဖြစ်သူ ဝိသာခါ အမည်ရှိသော ပုဏ္ဏားမဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေ နေတော်မူ၍ ဆယ်လစေ့မြောက် အချိန်ရောက်သောအခါ ခေမဝတီ ဥယျာဉ်တော်အတွင်း၌ ဖွားမြင်တော်မူလေသည်။

(အလောင်းတော် ပဋိသန္ဓေ နေသောအခါ ဖွားမြင်သောအခါတို့၌ နိမိတ်ကြီးများ အံ့ဩဖွယ်ကြီးများ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။)

အထူးမှတ်ဖွယ်—

ရှေး၌ ဖော်ပြခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း ဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာဘုရားမှစ၍ ဝေဿဘူ မြတ်စွာဘုရားတိုင်အောင် မြတ်စွာဘုရားတို့သည် မင်းမျိုး၌သာ ဖြစ်တော်မူကြ၍ ကကုသန်မြတ်စွာဘုရားသည်ကား ပုဏ္ဏားမျိုး၌ ဖြစ်တော်မူ၏။

ထိုသို့ ဖြစ်ရခြင်းမှာ လောကအထိမ်းအမှတ်ကို စွဲ၍
ဖြစ်ရ၏။ လောက၌ မင်းမျိုး၊ ပုဏ္ဏားမျိုး၊ သူကြွယ်မျိုး၊
သူဆင်းရဲမျိုးဟူ၍ အမျိုးလေးပါးရှိရာ သူကြွယ်နှင့် သူ
ဆင်းရဲမျိုး၌ ပစ္စိမသဝိက ဘုရားအလောင်းတော်များ
ပဋိသန္ဓေ တည်နေရိုးမရှိ၊ အကြောင်းမှာ ထိုနှစ်မျိုးလုံးပင်
မည်သည့်အခါမျှ လောက၌ အထွတ်အထိပ် ပြုလုပ်ထား
ခြင်း အမြတ်တနိုး ပြုလုပ်ထားခြင်း မခံရသောကြောင့်
တည်း။

မင်းမျိုးနှင့် ပုဏ္ဏားမျိုးတို့မှာမူကား ရံခါ မင်းမျိုးကို
လောကကြီးက အမြတ်တနိုး ရိသေ၍ ရံခါ ပုဏ္ဏားမျိုးကို
လောကကြီးက အမြတ်တနိုး ရိသေ၏။ အကြင်အခါ
လောကလူအပေါင်းတို့က မင်းကို ရိသေမြတ်နိုး ပူဇော်
မှုကို ပြုကြကုန်၏။ ထိုအခါ မင်းမျိုးသည် လောက၌
အမြတ်ဆုံး ဖြစ်နေ၍ မင်းမျိုး၌သာ ဘုရားအလောင်း
တော်များ ဖြစ်တော်မူကြသည်။ အကြင်အခါ လောက
လူအပေါင်းတို့က ပုဏ္ဏားကို ရိသေမြတ်နိုး ပူဇော်မှုကို
ပြုကြကုန်၏။ ထိုအခါ ပုဏ္ဏားမျိုးသည် လောက၌
အမြတ်ဆုံးဖြစ်နေ၍ ထိုပုဏ္ဏားမျိုး၌သာ ဘုရားအလောင်း
တော်များ ဖြစ်တော်မူကြသည်။

ဤသို့လျှင် မင်းမျိုးနှင့် ပုဏ္ဏားမျိုးတို့မှ ဘုရားဖြစ်တော်
မူကြရာ လောက၌ မင်းမျိုးကိုသာ အထွတ်အမြတ်ထား
ခြင်းက များပြားသောကြောင့် မြတ်စွာဘုရားတို့သည်
အများအားဖြင့် မင်းမျိုးမှ ဖြစ်ပွင့်တော်မူကြသည်။ ပုဏ္ဏား
မျိုးကို အထွတ်အမြတ်ထားခြင်းကား တရံတခါသာဖြစ်၍
တရံတခါသာ ပုဏ္ဏားမျိုးမှ ဘုရားဖြစ်ပွင့်တော်မူသည်။
ထို့ကြောင့် ဆိုအပ်ပြီးသည့်အတိုင်း မင်းမျိုးမှဘုရားဖြစ်
သည်ကများ၍ ပုဏ္ဏားမျိုးမှ ဘုရားဖြစ်ပွင့်မှု နည်းပါးသည်
ဟု သိမှတ်ရာ၏။

လူစည်းစိမ်ကို ခံစားခြင်း

ဘုရားအလောင်းတော် ကကုသန္ဓ သတို့သားသည် အရွယ်သို့ ရောက်သောအခါ (၁) ကာမ မည်သောပြာသာဒ်၊ (၂) ကာမ ဝဏ္ဏ မည်သော ပြာသာဒ်၊ (၃) ကာမသုဒ္ဓိ မည်သော ပြာသာဒ် တည်းဟူသော မြတ်သော ပြာသာဒ်သုံးဆောင်တို့၌ ရံရွှေတော် ပုဏ္ဏား အမျိုးသမီးပေါင်း သုံးသောင်း အခြံအရံရှိသည့် ရောစိနီ အမည်ရှိသော ပုဏ္ဏားမ၏ ဖျော်ဖြေပြုစု လုပ်ကျွေးခြင်းကို ခံယူကာ နှစ်ပေါင်း (၄၀၀၀) လေးထောင်တို့ ကာလပတ်လုံး နတ် စည်းစိမ်နှင့် တူသော စည်းစိမ်ချမ်းသာကို ခံစားတော်မူကာ အိမ်ရာစိုးအုပ်၍ နေတော်မူလေသည်။

တောထွက်တော်မူခြင်း

အလောင်းတော် ကကုသန္ဓပုဏ္ဏားသည် အိမ်ရာကို စိုးအုပ် နေတော်မူစဉ် နိမိတ်ကြီး လေးပါးတို့ကို မြင်တော်မူပြီးလျှင် ရောစိနီ ပုဏ္ဏားမမှ ဥတ္တရ အမည်ရှိသော သားတော်ကို ဖွားမြင် သောအခါ အာဇာနည်မြင်းကသော ရထားကိုစီးလျက် တော ထွက်၍ ရဟန်းပြုတော်မူ၏။ အလောင်းတော် ကကုသန္ဓပုဏ္ဏား ရဟန်းပြုသည်ကို အတုလိုက်(အားကျ)ကာ ယောက်ျားပေါင်း လေးသောင်းတို့ ရဟန်းပြုကြကုန်၏။

ဘုရားဖြစ်တော်မူခြင်း

ကကုသန် မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်သည် ထိုလေး သောင်းသော ရဟန်းတို့နှင့် အတူတကွ ဒုက္ကရစရိယာ ရှစ်လကြာ ကျင့်တော်မူပြီးလျှင် ကဆုန်လပြည့် ဘုရားဖြစ်မည့်နေ့၌ သုစိရိန္ဒ နိဂုံးနေ ဝဇီရိန္ဒ အမည်ရှိသော ပုဏ္ဏား၏သမီး လှူဒါန်းအပ်သည့် ဃနာနိဆွမ်းကို ဘုဉ်းပေး သုံးဆောင်တော်မူပြီးလျှင် ထိုအရပ်ရှိ ရှားတော၌ နေ့သန့်(နေခို)တော်မူ၍ ညနေချမ်းအချိန်သို့ ရောက် သောအခါ မဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင်သို့ တပါးတည်း ကြွတော်မူရာ လမ်းခရီးအကြား၌ သုဘဒ္ဒ အမည်ရှိသော မုယောခင်း(ဂျုံခင်း) စောင့်သူ လှူဒါန်းအပ်သည့် မြက်ရှစ်ဆုပ်တို့ကို ခံတော်မူခဲ့၍

(ရှေးဝိပဿီ မြတ်စွာဘုရား၏ မဟာဗောဓိ သန္တတပင်နှင့် တူမျှ သောပမာဏ တင့်တယ်ခြင်းရှိသည့်) မဟာဗောဓိ (ကုက္ကို)ပင် အရင်း ဖြန့်ခင်းလိုက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် (၂၆)နှစ်ဆယ့်ခြောက် တောင် ပမာဏရှိသော အပရာဇိတပလ္လင်ကော် ပေါ်ပေါက် လာရာ ထိုပလ္လင်ထက်၌ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေ စံနေတော်မူလျက် အင်္ဂါ လေးပါးရှိသော ဝီရိယကို ဆောက်တည်တော်မူကာ ရှေးဆို အပ်ပြီးသောနည်းအတိုင်း ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူလေ သည်။

တရားပွဲကြီး သုံးကြိမ်

ကကုသန် မြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရားဖြစ်တော်မူပြီးသည့် နောက် မဟာဗောဓိ(ကုက္ကို)ပင်၏အနီးမှာပင် သတ္တသတ္တာဟ= (လေးဆယ့်ကိုးရက်) စံနေတော်မူပြီးလျှင် တရားဟောရန် မြဟ္မာ မင်း၏ တောင်းပန်ချက်ကို လက်ခံတော်မူ၍ “ငါသည် အဘယ် သူအား ရှေးဦးစွာ တရားဟောရပါအံ့နည်း”ဟု စဉ်းစား ဆင်ခြင်တော်မူလတ်သော် ကိုယ်တော်မြတ်နှင့် အတူတကွ ရဟန်းပြုဖက်ဖြစ်ကြသည့် လေးသောင်းသောရဟန်းတို့ကို မဂ်ဖိုလ် ရကြောင်း ရှေးကောင်းမှုနှင့် ပြည့်စုံကြသည်တို့ကို မြင်တော်မူ၍ တရက်ခြင်းဖြင့်ပင် ထိုရဟန်းတို့နေရာ မက်လမြို့၏အနီး ဇုသိပတန မိဂဒါဝုန်တောသို့ ကြွသွားတော်မူပြီးလျှင် ထိုရဟန်းတို့၏ အလယ် ၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူလျက် ရှေးရှေးဘုရားရှင်တို့ ဟောကြား တော်မူကြမိဖြစ်သည့် ဓမ္မစကြာဒေသနာကို ဟောကြားတော် မူရာ များစွာသော နတ်မြဟ္မာတို့လည်း ရိုသေစွာ လာရောက် နာယူကြကုန်၏။ ထိုအခါ ကုဋေလေးသောင်းသော နတ်လူ တို့သည် မဂ်ဖိုလ်တရားထူးကို ရကြကုန်၏။

(ဤကား ရှေးဦးစွာသော ဓမ္မာဘိသမယ ပဌမတရားပွဲကြီးတည်း။)

ထို့နောက် အခါတပါး၌ ကကုသန် မြတ်စွာဘုရားသည် ကဏ္ဍကုဇ္ဈမြို့တံခါးအနီး အင်ကြင်းပင်ကြီး၏အပါးမှာ ရေမီးအစုံ အစုံဖြစ်သော တန်းခိုးပြာဋိဟာကိုပြတော်မူ၍ တရားဟောတော်

မူသည်ရှိသော် ကုဋေသုံးသောင်းမျှကုန်သော နတ်လူတို့သည် သစ္စာလေးပါး တရားကို ထိုးထွင်းသိမြင် အကျွတ်တမ်း ဝင်ကြ ကုန်၏။

(ဤကား ဒုတိယာဘိသမယ ဒုတိယတရားပွဲကြီးတည်း။)

ထို့နောက် အခါတပါး၌ ခေမဝတီမြို့၏ မနီးမဝေးဖြစ်သော အရပ်ရှိ နတ်ကွန်းတခု၌ နရဒေဝအမည်ရှိသော နတ်ဘီလူးသည် လူအများတို့က ပူဇော်ပသချိန်ရောက်သောအခါ ထင်ရှားစွာမြင် ရသော လူကိုယ်ဖြင့် ပူဇော်ပသခြင်းကို ခံ၍ အစာ အာဟာရ အတွက်သော်ကား အသွားခက်သော တောခရီးအလယ်ရှိ တခု သောအိုင်ကြီး၏အနီးသို့ သွားရောက်လျက် ကြာအမျိုးမျိုးတို့ကို အလိုရှိ၍ လာရောက်ကြကုန်သော လူတို့ကို ဖမ်းယူစားသောက်၍ နေလေ၏။ ထိုခရီးခဲမှာ လူအသွားအလာ ပြတ်စဲသောအခါ မိမိ၏နေရာ ကြီးစွာသော တောအုပ်ကြီးထဲသို့ဝင်၍ ထိုတောအုပ် အတွင်း လာရောက်သော သူတို့ကို ဖမ်းယူ စားသောက်ပြန် လေ၏။

ထိုခရီးလမ်းသည် လောက၌ ကျော်စော ထင်ရှားလျက် အသွားအလာ ခက်သော လမ်းကြီးပင် ဖြစ်၏။ ထိုတောအုပ်၏ အဝင်အထွက် နှစ်ဌာနမှာပင် လူပေါင်းများစွာတို့သည် ထိုခရီး ခဲကို လွန်မြောက်သွားနိုင်ကြစေရန် ရည်သန်ဆွေးနွေး စည်းဝေး တိုင်ပင်လျက် ရှိကြကုန်၏။ ထိုအခါ ကကုသန်မြတ်စွာဘုရားသည် နံနက်စောစော မဟာကရုဏာသမာပတ်မှ ထသောအခါ သတ္တ လောကကို ကြည့်ရှုတော်မူလတ်သော် ရွှေဉာဏ်တော် ကွန်ရက် အတွင်း ရောက်ရှိထင်မြင်လာသော ထိုနရဒေဝဘီလူးနှင့် လူများ အပေါင်းကို မြင်တော်မူလေလျှင် ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် ကြွသွား တော်မူ၍ ထိုလူအပေါင်း ကြည့်ရှုနေစဉ်ပင် ကကုသန် မြတ်စွာ ဘုရားသည် အထူးထူး အပြားပြားသော တန်းခိုးပြာဠိဟာကို ပြတော်မူ၍ နရဒေဝဘီလူး၏ ဘုံဗိမာန်၌ သက်ဆင်းတော်မူပြီး လျှင် ထိုဘီလူး၏ မင်္ဂလာရှိသော အိပ်ရာပလ္လင်ထက်၌ သီတင်းသုံး နေတော်မူ၏။

ထိုအခါ နရဒေဝဘီလူးသည် ရောင်ခြည်တော် ခြောက်သွယ်
တို့ကိုလွှတ်ကာ ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် မြတ်စွာဘုရားကြွလာတော်
မူသည်ကို မြင်စဉ်ကပင် “မြတ်စွာဘုရားသည် ငါ့အား သနား
ကြင်နာတော်မူသဖြင့် ဤအရပ်သို့ ကြွလာတော်မူခြင်းဖြစ်သည်”
ဟု ကြည်ညိုသော စိတ်နှလုံးရှိသည်ဖြစ်၍ မိမိ၏ အခြွေအရံဖြစ်
သော ဘီလူးတို့နှင့်အတူတကွ ဟိမဝန္တာသို့သွားပြီးလျှင် အထူး
ထူးသော အဆင်းရနံ့ရှိကြသည့် ရေပန်း ကြည်းပန်းတို့ကို၎င်း
အလွန်အမင်း စိတ်နှလုံး မွေ့လျော်စွယ်ရာကောင်းသော ရနံ့ရှိ
သည့် နံ့သာဟူသမျှတို့ကို၎င်း ကောင်းစွာယူဆောင်ခဲ့ကာ မိမိ၏
နေရာပလ္လင်ထက်၌သီတင်းသုံးနေတော်မူသော ကကုသန်မြတ်စွာ
ဘုရားကို ပူဇော်၍ ကောင်းချီးဂါထာတို့ကို ရွတ်ဆိုကာ ဦးခေါင်း
ထက်၌ လက်အုပ်ချီ၍ ရှိခိုးတည်နေလေ၏။

ထိုအခါ လူအပေါင်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ တန်းခိုး
ပြာဋိဟာကိုမြင်ကြရ၍ ကြည်လင်သောစိတ်နှလုံးရှိကြသဖြင့် အညီ
အညွတ် လာရောက်ကြပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားကို ဝန်းရံကာ ရှိခိုး
လျက် တည်ကြကုန်၏။ ထိုအခါ ကကုသန်မြတ်စွာဘုရားသည်
နရဒေဝဘီလူးကို ကောင်းသောကုသိုလ်ကံ အကြောင်းတရားနှင့်
ကောင်းသောအကျိုးတရားတို့ ဆက်စပ်ပုံကို ပြဆိုသဖြင့် ဘီလူး၏
စိတ်ကို ထက်သန်စေ၍ ငရဲနှင့်စပ်သော တရားစကားဖြင့်လည်း
ဘီလူး၏စိတ်ကို ထိတ်လန့်စေပြီးမှ သစ္စာလေးပါး တရားကို
ဟောကြားတော်မူ၏။ ထိုအခါ အတိုင်းအရှည်မရှိ များလှစွာ
သော နတ်လူသတ္တဝါတို့ သစ္စာလေးပါး တရားသိမြင် အကျွတ်
တမ်း ဝင်ကြကုန်၏။

(ဤကား တတိယဓမ္မာဘိသမယ တတိယတရားပွဲကြီးတည်း။)

သာဝက အစည်းအဝေးကြီး တကြိမ်

ကကုသန်မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သာဝက ရဟန္တာ အစည်း
အဝေးကြီး တကြိမ်တည်းသာ ဖြစ်ဟန်ကား....ကဏ္ဍကုဇမ္ဗိအနီး

ဣသိပတနမိဂဒါဝုန်တော၌ ကိုယ်တော်မြတ်နှင့်အတူတကွ ရဟန်း ပြုဖက် ဖြစ်ကုန်သော ရဟန္တာအပေါင်း လေးသောင်း ခြံရံလျက် ကကုသန် မြတ်စွာဘုရားသည် တပို့တွဲလပြည့်နေ့၌ ဩဝါဒပါတိ မောက်ကို ပြတော်မူ၏။

(ဤသည်ပင် သာဝကအစည်းအဝေးကြီး တကြိမ်ဖြစ်ပုံတည်း။)

ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားအလောင်း ခေမမင်း ရဟန်းပြု၍ ဗျာဒိတ်ခံယူခြင်း

ထိုအခါ ငါတို့မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် ခေမမင်း ဖြစ်၍ ဘုရားအမှူးရှိသော သံဃာတော်အား သပိတ်သက်န်း တည်းဟူသော ကြီးစွာသော အလှူဒါနကြီးကို ပေးလှူပြီးလျှင် ဆေးပစ္စည်းအတွက် မျက်စဉ်းကျောက်အစရှိသော ဓာတ်သတ္တု မျိုး နွယ်ချိုအစရှိသော ပိဏ္ဏော ဆေးပစ္စည်းမျိုး အစရှိသည့် ရဟန်းသံဃာတော်များ အလိုရှိရာ ဆေးပစ္စည်း အမျိုးမျိုးတို့ကို လည်း သဒ္ဓါပြဋ္ဌာန်း လှူဒါန်းဆက်ကပ်သည့်ပြင် ကကုသန်မြတ်စွာ ဘုရား ဟောကြားတော်မူအပ်သော တရားဒေသနာကို ကြားနာ ရ၍ သာသနာတော်၌ ကြည်ညိုသောသဒ္ဓါတရား ကြီးစွာဖြစ်ပွား ရကား မြတ်စွာဘုရားအထံတော်၌ ရဟန်းပြုတော်မူလေသည်။ ကကုသန် မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း အလောင်းတော် ခေမမင်း ရဟန်းကို “ဤ ဘဒ္ဒကမ္ဘာ၌ပင်လျှင် ဤခေမအမည် ရှိသော ရဟန်းသည် ဂေါတမ အမည်တော်ရှိသော ဘုရားစင်စစ် ဖြစ်လတ္တံ့” ဟူ၍ ဗျာဒိတ်စကား ကြားတော်မူလေသည်။

(ဗျာဒိတ်ကြားတော်မူပုံမှာ ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရား ဗျာဒိတ်ကြား သကဲ့သို့ပင် အပြည့်အစုံဖြစ်သည်။)

ထိုကကုသန် မြတ်စွာဘုရား၏ ဗျာဒိတ်စကား ကြားရလျှင် အလောင်းတော် ခေမမင်း ရဟန်းသည် အလွန်ကြည်လင်သော စိတ်ရှိလျက် ပါရမီဆယ်ပါးတို့ကို တိုးတက်ဖြည့်ကျင့်ရန် မြဲမြံစွာ ဆောက်တည်တော်မူလေသည်။

မြို့တော်စသည်ကို ပြဆိုချက်

ကကုသန်မြတ်စွာဘုရား ဖွားတော်မူရာမြို့တော်မှာ ခေမဝတီ
မြို့တော်ဖြစ်၍ ခမည်းတော်မှာ ခေမက်ရမင်းကြီး၏ ပုရောဟိတ်
ကြီး အဂ္ဂိဒတ္တပုဏ္ဏားဖြစ်၍ မယ်တော်မှာ ဝိသာခါပုဏ္ဏေးမ ဖြစ်
ကုန်၏။

အိမ်ရာစိုးအုပ်၍ နေတော်မူသော နှစ်ပေါင်းမှာ (၄၀၀၀)
လေးထောင်ဖြစ်၍ ပြာသာဒ်တော် သုံးဆောင်တို့မှာ ကာမ
ပြာသာဒ်၊ ကာမဝဏ္ဏပြာသာဒ်၊ ကာမသုဒ္ဓိ ပြာသာဒ်တို့ ဖြစ်
ကုန်၏။

ကြင်ဖက်တော်မှာ ရံရွှေတော်ပေါင်း သုံးသောင်း အဓိအရံ
ရှိသည့် ရောစိနိပုဏ္ဏေးမဖြစ်ပြီးလျှင် သားတော်မှာ ဥတ္တရ သတို့
သားဖြစ်လေသည်။

နိမိတ်ကြီး လေးပါးတို့ကို မြင်တော်မူ၍ တောထွက်တော်
မူသောယာဉ်မှာ အာဇာနည်မြင်းကသော ရထားယာဉ်ဖြစ်၍
ရှစ်လကြာ ဒုက္ကရစရိယာကို ကျင့်တော်မူရသည်။

အဂ္ဂသာဝကအစုံတို့မှာ ဝိမုလမထေရ် နှင့် သဒ္ဓိဝမထေရ်တို့
ဖြစ်ကြ၍ အလုပ်အကျွေးမှာ ပုဒ္ဓိဇမထေရ် ဖြစ်လေသည်။

အဂ္ဂသာဝိကာအစုံတို့မှာ သာမာထေရီမနှင့် စမ္မာထေရီမတို့
ဖြစ်ကြ၍ ပွင့်တော်မူရာ ဗောဓိပင်မှာ ကုက္ကိုပင် ဗောဓိဖြစ်
လေသည်။

မြတ်သောအလုပ်အကျွေး ဒါယကာတို့မှာ အစ္စတသုဋ္ဌေးနှင့်
သုမနသုဋ္ဌေးတို့ ဖြစ်ကြ၍ မြတ်သောအလုပ်အကျွေး ဒါယိကာမ
တို့မှာ နန္ဒာ ဥပါသိကာမ နှင့် သုနန္ဒာ ဥပါသိကာမတို့ ဖြစ်
ကုန်၏။

ကကုသန် မြတ်စွာဘုရားသည် အရပ်တော် အတောင်
လေးဆယ်မြင့်တော်မူလျက် ကိုယ်တော်မှထွက်သော ရောင်ခြည်
တော်သည် ထက်ဝန်းကျင် ဆယ်ယူဇနာတိုင်တိုင် ပျံ့နှံ့ကွန့်မြူး
ပေ၏။

ကကုသန်မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူရာ အသက်တမ်းမှာ အနှစ် (၄၀၀၀၀) လေးသောင်းတမ်းဖြစ်၍ ထိုမျှလောက် (အသက်တမ်း ၏ငါးပုံလေးပုံ) ကာလတို့ပတ်လုံး တည်နေတော်မူလျက် များစွာ သော လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအပေါင်းကို သံသရာတည်းဟူသော ရေအယဉ်မှ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသောကြည်းကုန်းထက်သို့ ထုတ်ဆယ် ကယ်တင်တော်မူခဲ့၏။

နတ်နှင့်တကွသော လောကကြီး၌ ယောက်ျား မိန်းမဖြစ်သူ သူတော်ကောင်းတို့အတွက် တရားတည်းဟူသော ဈေးဆိုင်ကြီးကို ခင်းကျင်းတော်မူ၍ “ငါသည် အလုံးစုံသော တရားကို သိသော ဘုရားစင်စစ် ဖြစ်ပြီ၊ ငါ့မှာ ကိလေသာအာသဝေါ ဝါသနာနှင့် တကွ ကုန်ခန်းပြီ” အစရှိသည်ဖြင့် ရဲရင့်စွာ ခြင်္သေ့သံဖြင့် ကြွေးဝါး ဟောကြားတော်မူပြီးလျှင် တပည့်သား သံဃာတော်နှင့်တကွ ထိုကကုသန် မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံချုပ်ငြိမ်းတော် မူလေပြီ။

သံဝေဂ

သန္နရှင်းခြင်း၊ သာယာခြင်း၊ သိလွယ်ခြင်း၊ နာချင်စွယ် ရှိခြင်း၊ ဖရိုဖရဲ မကွဲခြင်း၊ လုံးလုံးလျောင်းလျောင်းရှိခြင်း၊ နက်နဲခြင်း၊ ပဲ့တင်ထပ်ခြင်းဟူသော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော စကားသံနှင့်ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်၎င်း၊ ကာလမပြတ် အကြား အပေါက် အပြောက်ကင်းသည့် သီလဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူကြသည့် သာဝကအစုံ အစ ရှိသည်တို့သည်၎င်း ထိုအလုံးစုံတို့သည် ချုပ်ဆုံး ကွယ် ပျောက်ကြလေပြီ……၊ ခပ်သိမ်းသော သင်္ခါရတရားတို့သည် ခိုင်မာသော အနှစ်သာရမရှိ၊ အချည်းနှီးသာ ဖြစ်ကုန်စွာ တကား……။

စေတီတော်

ဤသို့လျှင် မာရ်ငါးပါးကို အောင်မြင်တော်မူသော ကကုသန် မြတ်စွာဘုရားသည် ခေမအမည်ရှိသော အရာမကြီး၌ ပရိနိဗ္ဗာန်

စံတော်မူ၏။ ထိုအရာမ်ကြီးအတွင်းမှာပင် ရှေးဆိုအပ်ပြီးသည့် နည်းအတိုင်း တည်ထားအပ်သော ကကုသန်မြတ်စွာဘုရား၏ ဓာတုစေတီတော်မြတ်သည် တဂါဝုတ်တိုင်တိုင် မြင့်တော်မူပေ၏။

ကကုသန္ဓဗုဒ္ဓဝင် ပြီး၏။

၂၃-ကောဏာဂမနဗုဒ္ဓဝင်

ကကုသန်မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပြီးသည့်နောက် ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာမှာပင် လူတို့၏အသက်တမ်း အနှစ် (၄၀၀၀၀) လေးသောင်းမှ တဖြည်းဖြည်းဆုတ်ယုတ်ကာ (၁၀)ဆယ်နှစ်တမ်း သို့ရောက်၍ တဖန် တိုးတက်ပြန်ကာ အသင်္ချေတမ်းသို့ ရောက်ပြီး လျှင် နောက်ထပ် ဆုတ်ယုတ်ပြန်၍ လူတို့အသက် အနှစ် (၃၀၀၀၀)သုံးသောင်းတမ်းသို့ ရောက်သောအခါ ကောဏာဂုံ မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် ပါရမီတော်တို့ကို ဖြည့်ကျင့် တော်မူပြီးသည်ဖြစ်၍ အလောင်းတော်တို့၏ ဓမ္မတာအတိုင်း ကုသိတာနတ်ပြည်၌ စံနေတော်မူစဉ် ဘုရားဖြစ်ရန် နတ်မြဟ္ဌာ အခပေါင်းတို့၏ တောင်းပန်ချက်ကို ဝန်ခံတော်မူ၍ လူ့ပြည်သို့ ဆင်းသက်ကာ သောဘဝတီ အမည်ရှိသော မင်းနေပြည်၌ ယညဒတ္တ အမည်ရှိသော ပုဏ္ဏား၏ သက်ထားကတော်ဖြစ်သူ ဥတ္တရာအမည်ရှိသော မယ်တော်ပုဏ္ဏေးမ၏ ဝမ်းတိုက်၌ ပဋိသန္ဓေ နေတော်မူ၍ ဆယ်လစေ့မြောက် အချိန်ရောက်သောအခါ သုဘဝတီအမည်ရှိသော ဥယျာဉ်တော်အတွင်း၌ မီးရှူးသန့်စင် ဖွားမြင်တော်မူလေသည်။

(အလောင်းတော် သတို့သား ပဋိသန္ဓေနေသောအခါ ဖွားမြင် သောအခါတို့၌ နိမိတ်ကြီးများ အံ့ဩဖွယ်ကြီးများ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ် ကုန်၏။)

အလောင်းတော်သတို့သား ဖွားမြင်သောအခါ ဇမ္ဗူ ဒိပ်တကျွန်းလုံး၌ ရွှေမိုဃ်းကြီး သည်းထန်စွာ ရွာသွန်း ခြင်းကြောင့် “ကောင်းကင်မှ ရွှေများ လာရောက်ရသည်”

ဟူသော အနက်ကိုယူ၍ သတို့သားကိုအမည်မှည့်သော နေ့တွင် နိမိတ်ဖတ်ပညာရှိတို့နှင့် ဆွေမျိုးအပေါင်းတို့က “ကနကာဂမန”သတို့သားဟူ၍ အမည် မှည့်ကြကုန်၏။ (ကနက = ရွှေ၊ အာဂမန = လာရောက်ခြင်း၊ ကနကာဂမန = ရွှေမျှား ကောင်းကင်မှ လာရောက်ရသည့် သတို့သားဟု ဆိုလိုသည်။) ထိုကနကာဂမနဟူသော အမည်မှ အစဉ်သဖြင့်ကာလရှည်မြင့်လတ်သော် အက္ခရာဖောက်ပြန်ကာ ကောဏာဂမန ဟူသော အမည် ဖြစ်လာ၏။ (တနည်း) နိရုတ္တိနည်းအားဖြင့် ကနကဟူသောပုဒ်၏အစ (က)ကို (ကော)ပြု၍ (န)ငယ်ကို (ဏ)ကြီးပြုကာ အဆုံး(က)ကိုချေလျက် အမည်မှည့်စဉ်ကပင် ကောဏာဂမနသတို့သားဟူ၍ အမည်မှည့်ကြကုန်၏။

လူစည်းစိမ်ကို ခံစားခြင်း

အလောင်းတော် ကောဏာဂမန သတို့သားသည် အရွယ်သို့ ရောက်သောအခါ (၁)တုသိတမည်သောပြာသား၊ (၂)သန္တသိတ မည်သော ပြာသား၊ (၃)သန္တဋ္ဌမည်သော ပြာသား တည်းဟူသော မြတ်သောပြာသား သုံးဆောင်တို့၌ ရုစိဂတ္တာ အမည်ရှိသည့် ကြင်ဖက်တော် ပုဏ္ဏားမ အမှူးရှိသော ရံရွှေတော် ပုဏ္ဏားအမျိုးသမီးပေါင်း တသောင်းခြောက်ထောင်တို့၏ ဖျော်ဖြေ ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်းကို ခံယူကာ နှစ်ပေါင်း (၃၀၀၀)သုံးထောင်တို့ ကာလပတ်လုံး နတ်စည်းစိမ်နှင့်တူသော စည်းစိမ်ချမ်းသာကို ခံစားတော်မူကာ အိမ်ရာစိုးအုပ် နေတော်မူလေသည်။

တောထွက်တော်မူခြင်း

အလောင်းတော် ကောဏာဂမန ပုဏ္ဏားသည် အိမ်ရာကို စိုးအုပ်နေတော်မူစဉ် နိမိတ်ကြီးလေးပါးတို့ကို မြင်တော်မူပြီးလျှင် ရုစိဂတ္တာ ကြင်ဖက်တော် ပုဏ္ဏားမမှ သတ္တဝါဟု အမည်ရှိသော သားတော်ကို ဖွားမြင်သောအခါ ဆင်ယာဉ်ကိုစီးလျက် တောထွက်၍ ရဟန်းပြုတော်မူ၏။ အလောင်းတော် ကောဏာဂမန

ပုဏ္ဏား ရဟန်းပြုသည်ကို အတုလိုက် (အားကျ)ကာ ယောက်ျားပေါင်း သုံးသောင်းတို့ ရဟန်းပြုကြကုန်၏။

ဘုရားဖြစ်တော်မူခြင်း

ကောဏာဂုံ မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်သည် ထိုသုံးသောင်းသော ရဟန်းတို့နှင့်အတူတကွ ဒုက္ကရစရိယာ ခြောက်လကြာ ကျင့်တော်မူပြီးလျှင် ကဆုန်လပြည့် ဘုရားဖြစ်မည့်နေ့၌ အဂ္ဂိသောနပုဏ္ဏား၏သမီး အဂ္ဂိသောနာမည်သောပုဏ္ဏားမလှူဒါန်းအပ်သည့် ဃနာန္တိဆွမ်းကို ဘုဉ်းပေး သုံးဆောင်တော်မူပြီးလျှင် ထိုအရပ်ရှိ ရှားတော၌ နေသန့် (နေခို) တော်မူ၍ ညနေချမ်းအချိန်သို့ ရောက်သောအခါ မဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင်သို့ တပါးတည်း ကြွတော်မူရာ လမ်းခရီးအကြား၌ ဇဇ္ဇာတိန္ဒြက အမည်ရှိသော မုယောခင်း (ဂျုံခင်း)စောင့်သူ လှူဒါန်းအပ်သည့် မြက်ရှစ်ဆုပ်တို့ကို ခံတော်မူခဲ့၍ မဟာဗောဓိ (ရေသဖန်း)ပင်အရင်း ဖြန့်ခင်းလိုက်သည်နှင့်တပြိုင်နက် အတောင်(၂၀)နှစ်ဆယ်ပမာဏရှိသော အပရာဇိတပလ္လင်တော် ပေါ်ပေါက်လာရာ ထိုပလ္လင်တော်၌ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေ စံနေတော်မူလျက် အင်္ဂါလေးပါးရှိသော ဝိရိယကို ဆောက်တည်တော်မူကာ ရှေးဆိုအပ်ပြီးသော နည်းအတိုင်း ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူလေသည်။

တရားပွဲကြီး သုံးကြိမ်

ကောဏာဂုံ မြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရားဖြစ်တော်မူပြီးသည့်နောက် မဟာဗောဓိ (ရေသဖန်း)ပင်၏ အနီးမှာပင် သတ္တသတ္တာဟ = (လေးဆယ့်ကိုးရက်) စံနေတော်မူပြီးလျှင် တရားဟောရန် မြဟ္မာမင်း၏ တောင်းပန်ချက်ကို လက်ခံတော်မူ၍ “ငါသည် အဘယ်သူအား ရှေးဦးစွာ တရားဟောရပါအံ့နည်း”ဟု စဉ်းစား ဆင်ခြင်တော်မူလတ်သော် ကိုယ်တော်မြတ်နှင့် အတူတကွ ရဟန်းပြုဖက်ဖြစ်ကြသည့် သုံးသောင်းသော ရဟန်းတို့ကို မဂ်ဖိုလ်ရကြောင်းရှေးကောင်းမှုနှင့် ပြည့်စုံကြသည်တို့ကို မြင်တော်မူ၍ ထိုရဟန်းတို့နေရာ သုဒဿနမြို့အနီး ဣသိပတန မိဂဒါဝုန်

တောကြီးသို့ ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် ခဏခြင်း ကြွသွားတော်
မူပြီးလျှင် ထိုရဟန်းတို့၏အလယ်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူလျက်
ရှေးရှေးဘုရားရှင်တို့ ဟောကြားတော်မူကြမိဖြစ်သည့် ဓမ္မစကြာ
ဒေသနာကို ဟောကြားတော်မူရာ များစွာသော နတ်ဗြဟ္မာ
တို့လည်း ရိုသေစွာ လာရောက်နာယူကြကုန်၏။ ထိုအခါ ကုဋေ
သုံးသောင်းသော နတ်လူတို့ မဂ်ဖိုလ်တရားထူးကို ရကြကုန်၏။

(ဤကား ရှေးဦးစွာသော ဓမ္မာဘိသမယ ပဌမတရားပွဲကြီးတည်း။)

ထို့နောက် အခါတပါး၌ ကောဏာဂုံ မြတ်စွာဘုရားသည်
သုန္နရ အမည်ရှိသော မြို့တံခါးအနီး အင်ကြင်းပင်ကြီး၏ အပါးမှာ
ရေမီးအစုံအစုံဖြစ်သော တန်းခိုးပြာဠိဟာကို ပြတော်မူ၍ မိစ္ဆာ
အယူကို နှိမ်နင်းလျက် တရားဟောတော်မူသည်ရှိသော် ကုဋေ
နှစ်သောင်းသော နတ်လူတို့ မဂ်ဖိုလ်တရားထူးကို ရကြကုန်၏။

(ဤကား ဒုတိယာဘိသမယ ဒုတိယတရားပွဲကြီးတည်း။)

ထိုသို့ ရေမီး အစုံအစုံ တန်းခိုးပြာဠိဟာကို ပြတော်မူပြီးနောက်
ကောဏာဂုံမြတ်စွာဘုရားသည် တာဝတိံသာ နတ်ပြည်သို့
ကြွသွားတော်မူကာ ပင်လယ်ကသစ်ပင်ရင်း ခင်းထားအပ်သော
ပဏ္ဍုကမ္မလာ ကျောက်ဖျာထက်၌ ဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံး သီတင်း
သုံးတော်မူလျက် မယ်တော်ဖြစ်ခဲ့ဘူးသော နတ်သားကို အမှူး
ထားကာ စကြဝဠာလောက ဓာတ်ပေါင်း တိုက်တသောင်းမှ
တရားနာရန် လာရောက်ကြသော နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့အား
အဘိဓမ္မာ ခုနစ်ကျမ်းကို ဟောကြားတော်မူသည်ရှိသော် နတ်
ဗြဟ္မာပေါင်း ကုဋေတသောင်းတို့ မဂ်ဖိုလ်တရားထူးကို ရကြ
ကုန်၏။

(ဤကား တတိယာဘိသမယ တတိယတရားပွဲကြီးတည်း။)

သာဝက အစဉ်အဝေးကြီး တကြိမ်

ကောဏာဂုံ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သာဝက ရဟန္တာ
အစဉ်အဝေးကြီး တကြိမ်တည်းသာဖြစ်ဟန်ကား....ကောဏာဂုံ

မြတ်စွာဘုရားသည် သုန္ဒရဝတီ မြို့၏အနီး သုရိန္ဒဒေဝ အမည်ရှိသော ဥယျာဉ်ကြီး၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူလျက် အခြံအရံပေါင်း သုံးသောင်းတို့နှင့်တကွ အဂ္ဂသာဝကအလှူဖြစ်ကြသည့် ဘိယျောသ မင်းသားနှင့် ဥတ္တရမင်းသား နှစ်ဦးတို့အား တရားတော်ကို ဟောကြား၍ ဧဟိဘိက္ခု ခေါ်တော်မူသည်တွင် ထိုသူတို့သည် အလုံးစုံပင် ဧဟိဘိက္ခု ရဟန်းဖြစ်ကြ၍ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ကြကုန်၏။ ထို ရဟန္တာ သုံးသောင်းတို့၏ အလယ်၌ ကောဏာဂုံ မြတ်စွာဘုရားသည် တပို့တွဲလပြည့်နေ့တွင် ဩဝါဒ ပါတိမောက်ကို ပြတော်မူ၏။

(ဤသည်ပင် သာဝကအစည်းအဝေးကြီး တကြိမ် ဖြစ်ပုံတည်း။)

ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားအလောင်း ပဗ္ဗတမင်းဖြစ်၍ ဗျာဒိတ်ခံယူခြင်း

ထိုအခါ ငါတို့မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်သည် မိထိလာ မြို့တော်၌ မဟာမိတ်ကြီးငယ်တို့နှင့် ပြည့်စုံကာ ဗိုလ်ပါအင်အားကြီးမားလှသည့် ပဗ္ဗတ အမည်ရှိသော မင်းဖြစ်၍ ကောဏာဂုံ မြတ်စွာဘုရား မိမိနေရာ မိထိလာမြို့သို့ ကြွလာတော်မူကြောင်း သတင်းစကားကို ကြားရလျှင် အခြံအရံ စစ်သည်ဗိုလ်ပါတို့နှင့် တကွ ပဗ္ဗတမင်းသည် ခရီးဦးကြိုဆို ရိုသေစွာ ရှိခိုးပင့်ဖိတ်ပြီးလျှင် ကြီးစွာသော အလှူကြီးကိုပေးလှူ၍ ထိုမြို့မှာပင် မြတ်စွာဘုရားကို ဝါကပ်တော်မူရန် တောင်းပန်လျှောက်ထား၍ ဝါတွင်း သုံးလ ပတ်လုံး တပည့်သား သံဃာတော်နှင့်တကွ မြတ်စွာဘုရားကို ပြုစုလုပ်ကျွေးကာ ပဇ္ဇာဏ္ဍတိုင်းဖြစ် အဝတ်အထည်၊ စိန့်တိုင်းဖြစ် အဝတ်အထည် ပိုးထည် ကမ္မလာထည် ရွှေခြေနင်း စသော အခြား လှူဖွယ်ဝတ္ထုများစွာတို့ကို ဘုရားအမှူးရှိသော သံဃာတော်အား လှူဒါန်းလေသည်။ ကောဏာဂုံ မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း အလောင်းတော် ပဗ္ဗတမင်းကို “ဤ ဘဒ္ဒကမ္ဘာ၌ပင်လျှင် ဤပဗ္ဗတ

မင်းသည် ဂေါတမ အမည်တော်ရှိသော ဘုရားစင်စစ် ဖြစ်လတ္တံ့။”
ဟူ၍ ဗျာဒိတ်စကား ကြားတော်မူလေသည်။

(ဗျာဒိတ်ကြားတော်မူပုံမှာ ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရား ဗျာဒိတ်ကြား
သကဲ့သို့ပင် အပြည့်အစုံဖြစ်သည်။)

ကောဏာဂုံ မြတ်စွာဘုရား၏ ဗျာဒိတ်စကားကို ကြားရလျှင်
အလောင်းတော် ပဗ္ဗတမင်းသည် အလွန်ကြည်လင်သောစိတ်
ရှိလျက် ပါရမီဆယ်ပါးတို့ကို တိုးတက်ဖြည့်ကျင့်ရန် မြဲမြံစွာ
ဆောက်တည်တော်မူလေသည်။

အလောင်းတော် ပဗ္ဗတမင်းသည် သဗ္ဗညုတ ရွှေဉာဏ်ကို မရ
မနေ ရှာကြံအားထုတ်သူပီပီ ကောဏာဂုံ မြတ်စွာဘုရားအား
ကြီးစွာသော အလှူဒါနကို ပေးလှူပြီးလျှင် ကြီးကျယ်ခမ်းနားလှစွာ
သော မင်းစည်းစိမ်ကို စွန့်လွှတ်တော်မူကာ ကောဏာဂုံ မြတ်စွာ
ဘုရား အထံတော်၌ ရဟန်းပြုတော်မူလေသည်။

မြို့တော်စသည်ကို ပြန်ချက်

ကောဏာဂုံမြတ်စွာဘုရားဖွားတော်မူရာ မြို့တော်မှာ သောဘ
မင်းကြီး ထီးနန်းစိုးအုပ်ရာဖြစ်သည့် သောဘဝတီ နေပြည်တော်
ဖြစ်၍ ခမည်းတော်မှာ ယညဒတ္တပုဏ္ဏား၊ မယ်တော်မှာ ဥက္ကရာ
ပုဏ္ဏေးမတို့ ဖြစ်ကုန်၏။

အိမ်ရာစိုးအုပ်၍ နေတော်မူသော နှစ်ပေါင်းမှာ (၃၀၀၀)
သုံးထောင်ဖြစ်၍ စံတော်မူရာ ပြာသာဒ်တော် သုံးဆောင်တို့မှာ
တုသိတပြာသာဒ်၊ သန္တုသိတပြာသာဒ်၊ သန္တုဒြပြာသာဒ် တို့
ဖြစ်ကုန်၏။

ကြင်ဖက်တော်မှာ ရံရွှေတော် ပုဏ္ဏေးမ အမျိုးသမီးပေါင်း
(၁၆၀၀၀) တသောင်းခြောက်ထောင် အခြံအရံရှိသည့် ဂူဝိဇ္ဇာ
ပုဏ္ဏေးမ ဖြစ်ပြီးလျှင် သားတော်မှာ သတ္တဝါဟ သို့သား
ဖြစ်လေသည်။

နိမိတ်ကြီး လေးပါးတို့ကို မြင်တော်မူ၍ တောထွက်တော်မူသော ယာဉ်မှာ ဆင်ယာဉ် ဖြစ်၍ ခြောက်လကြာ ဒုက္ကရစရိယာ ကျင့်တော်မူရသည်။

အဂ္ဂသာဝကအစုံတို့မှာ ဘိဇ္ဈေယျသမထေရ်နှင့် ဥက္ကရမထေရ်တို့ဖြစ်ကြ၍ အလုပ်အကျွေးမှာ သောတ္တိဇမထေရ် ဖြစ်လေသည်။

အဂ္ဂသာဝက အစုံတို့မှာ သဗုဒ္ဓါထေရီမနှင့် ဥက္ကရာထေရီမတို့ဖြစ်ကြ၍ ပွင့်တော်မူရာ ဗောဓိပင်မှာ ရေသဖန်းပင် ဗောဓိ ဖြစ်လေသည်။

မြတ်သောအလုပ်အကျွေး ဒါယကာတို့မှာ ဥဂ္ဂသူဌေးနှင့် သောမဒေဝသူဌေးတို့ဖြစ်ကြ၍ မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဒါယိကာမတို့မှာ သီဝလာဥပါသိကာမနှင့် သာမာဥပါသိကာမတို့ ဖြစ်ကုန်၏။

ကောဏာဂုံမြတ်စွာဘုရားသည် အရပ်တော်အတောင်(၃၀) သုံးဆယ်မြင့်တော်မူလျက် ပန်းထိမ်တို့၏မိုက်ခွက်၌ သီရိနိဂ္ဂေစင်ကဲ့သို့ ရောင်ခြည်တော် ခြောက်ပါးတို့ဖြင့် တန်းဆာဆင်အပ်ပေ၏။

ကောဏာဂုံမြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူရာ အသက်တမ်းမှာ အနှစ်(၃၀၀၀၀) သုံးသောင်းတမ်းဖြစ်၍ ထိုမျှလောက် (အသက်တမ်း၏ ငါးပုံလေးပုံ) ကာလပတ်လုံး တည်နေတော်မူလျက် များစွာသော လူနတ်ဗြဟ္မာသတ္တဝါအပေါင်းကို သံသရာတည်းဟူသော ရေအယဉ်မှ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ကြည်းကုန်းထက်သို့ ထုတ်ဆယ် ကယ်တင်တော်မူခဲ့၏။

သတ္တဝါအပေါင်းတို့ ဝိပဿနာဉာဏ်ပညာတည်းဟူသော စေတီတော်ယင်ပြင်၌ တည်ကြလျက် ရှိခိုးဝတ်ပြုနိုင်ကြရန် သစ္စာလေးပါး တရားတည်းဟူသော တံခွန်ဖြင့် တန်းဆာဆင်အပ်သော ဗောဓိပက္ခိယတရား သုံးဆယ်ခုနှစ်ပါးတည်းဟူသော တရားစေတီကြီးကို တည်ဆောက်တော်မူပြီးလျှင် တရားဖြင့်ပြီး

သော ပန်းစည်းပန်းခိုင်ကို ပြုတော်မူ၍ တပည့်သား သံဃာတော် နှင့်တကွသော ကောဏာဂုံ မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံ ချုပ်ငြိမ်းတော်မူလေပြီ။

သံဝေဂ

မြတ်သော တန်းခိုး၏ တင့်တယ်စေ့ယံ ကွန့်မြူးခြင်းသို့ ရောက်တော်မူသော ကောဏာဂုံမြတ်စွာဘုရား၏ တပည့် သား သာဝကအပေါင်းသည်၎င်း လောကုတ္တရာတရားကို ထင်ရှား ဟောပြတော်မူသော ကောဏာဂုံမြတ်စွာဘုရား သည်၎င်း ထိုအလုံးစုံသည် ချုပ်ဆုံးကွယ်ပျောက်ခဲ့လေပြီ....၊ ခပ်သိမ်းသော သင်္ခါရတရားတို့သည် မြဲခိုင်သော အနှစ် သာရမရှိ၊ အချည်းနှီးသာ ဖြစ်ကုန်စွာတကား.....။

စေတီတော်

ဤသို့လျှင် သစ္စာဥေယျ ဓမ္မခပင်းကို ထိုးထွင်းသိမြင်တော် မူသော ကောဏာဂုံ မြတ်စွာဘုရားသည် ပဗ္ဗတ အမည်ရှိသော အရာမ်ကြီးအတွင်း၌ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူ၏။ ဓာတ်တော်များမှာ ရှေး၌ ဆိုအပ်ပြီးသည့်နည်းအတူ အဓိဋ္ဌာန်တော်မူချက်အရ အစိတ် စိတ် အမြွှာမြွှာ ကွဲပြားကြပြီးလျှင် ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းတစ်ခု အနှံ့အပြား တည်ရှိကြ၍ လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့၏ အပူဇော်ကို ခံယူ တော်မူကြလေကုန်သတည်း။

ကောဏာဂမနုဗုဒ္ဓဝင် ပြီး၏။

၂၄-ကဿပဗုဒ္ဓဝင်

ကောဏာဂုံမြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပြီးသည့်နောက် ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာမှာပင် လူတို့၏ အသက်တမ်း အနှစ်(၃၀၀၀၀) သုံးသောင်းမှ တဖြည်းဖြည်း ဆုတ်ယုတ်ကာ (၁၀)ဆယ်နှစ် တမ်းသို့ ရောက်၍ တဖန် တိုးတက်ပြန်ကာ အသင်္ချေတမ်းသို့ ရောက်ပြီးလျှင် နောက်ထပ် ဆုတ်ယုတ်ပြန်၍ လူတို့အသက် အနှစ်

(၂၀၀၀၀) နှစ်သောင်းတမ်းသို့ ရောက်သောအခါ ကဿပ မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်သည် ပါရမီတော်တို့ကို ဖြည့်ကျင့် တော်မူပြီးသည်ဖြစ်၍ အလောင်းတော်တို့၏ ဓမ္မတာအတိုင်း တုသိတာနတ်ပြည်၌ စံနေတော်မူစဉ် ဘုရားဖြစ်ရန် နတ်ဗြဟ္မာ အပေါင်းတို့၏ တောင်းပန်ချက်ကို ဝန်ခံတော်မူ၍ လူ့ပြည်သို့ ဆင်းသက်ကာ ကိကီမင်းကြီး စိုးစံတော်မူရာ ဗာရာဏသီ နေပြည် တော် ဗြဟ္မဒတ္တ အမည်ရှိသော ပုဏ္ဏား၏ သက်ထားကြင်ဖော် ကတော်ဖြစ်သူ နေဝတီ အမည်ရှိသော မယ်တော်ပုဏ္ဏေးမ၏ ဝမ်းကြာတိုက်၌ ပဋိသန္ဓေ နေတော်မူ၍ ဆယ်လစေ့မြောက် အချိန်ရောက်သောအခါ ဣသိပတန မိဂဒါဝုန်တော၌ မီးရှူး သန့်စင် ဖွားမြင်တော်မူလေသည်။

(အလောင်းတော်သတို့သား ပဋိသန္ဓေ နေသောအခါ ဖွားမြင်သော အခါတို့၌ နိမိတ်ကြီးများ အံ့ဩဖွယ်ကြီးများ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။)

အလောင်းတော် သတို့သား၏ အမည်မှည့်သောနေ့ တွင် နိမိတ်ဖတ်ပညာရှိများနှင့် ဆွေမျိုးအပေါင်းတို့က အမျိုးအနွယ်အားဖြင့် ကဿပအမျိုးအနွယ်မှ ဆင်းသက် လာသည်ကို အစွဲပြု၍ အလောင်းတော်သူမြတ်ကို ကဿပ သတို့သားဟူ၍ အမည်မှည့်ကြလေသည်။

လူစည်းစိမ်ကို ခံစားခြင်း

အလောင်းတော် ကဿပသတို့သားသည် အရွယ်သို့ ရောက် သောအခါ (၁) ဟံသပြာသာဒ်၊ (၂) ယသပြာသာဒ်၊ (၃) သိရိ နန္ဒပြာသာဒ်တည်းဟူသော မြတ်သောပြာသာဒ် သုံးဆောင်တို့၌ သုနန္ဒာ အမည်ရှိသည့် ကြင်ဖက်တော်ပုဏ္ဏေးမ အမှူးရှိသော ရံရွှေတော်ပုဏ္ဏား အမျိုးသမီးပေါင်း လေးသောင်းရှစ်ထောင်တို့၏ ဖျော်ဖြေပြုစု လုပ်ကျွေးခြင်းကို ခံယူကာ နှစ်ပေါင်း (၂၀၀၀) နှစ်ထောင်တို့ ကာလပတ်လုံး နတ်စည်းစိမ်နှင့်တူသော စည်းစိမ် ချမ်းသာကို ခံစားတော်မူကာ အိမ်ရာကို စိုးအုပ်နေတော်မူလေ သည်။

တောထွက်တော်မူခြင်း

အလောင်းတော် ကဿပပုဏ္ဏားသည် အိမ်ရာကို စိုးအုပ်နေတော်မူစဉ် နိမိတ်ကြီးလေးပါးတို့ကို မြင်တော်မူပြီးလျှင် သုနန္ဒာကြင်ဖက်တော်ပုဏ္ဏားမှ ဝိဇီတသေနအမည်ရှိသော သားတော်ကို ဖွားမြင်သောအခါ သံဝေဂကြီးစွာဖြစ်တော်မူလျက် “ငါသည် ယနေ့ပင် တောထွက်တော့အံ့”ဟု စိတ်အကြံတော် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။

ထိုအခါ စိတ်အကြံတော် ဖြစ်ပေါ်သည်၏ အခြားမဲ့မှာပင် အလောင်းတော်၏ စံရာဖြစ်သော ပြာသာဒ်သည် အိုးထိန်းစက်ကဲ့သို့ ချာချာလည်လျက် ကောင်းကင်သို့ ပျံတက်၍ သရဒရာသီအခါ ကြယ်တာရာအပေါင်းခြံရံကာ အလွန်တရာ နှစ်သက်ဖွယ်အရောင်ကို ပြုလျက် ပေါ်ထွန်း ထွက်ပြုလာသော လမင်းကဲ့သို့ အရာမကများပြားလှသော လူပရိသတ်အပေါင်းတို့ ဝန်းရံလိုက်ပါကာ ကောင်းကင်အပြင်ကို တန်းဆာဆင်သကဲ့သို့၎င်း၊ ဘုန်းကံအာနုဘော်ကို ထင်စွာပြသကဲ့သို့၎င်း၊ ကြည့်ရှုကြသူ လူအပေါင်းတို့၏ မျက်စိနှင့် စိတ်နှလုံးတို့ကို ယူကျုံး ဆွဲဆောင်သကဲ့သို့၎င်း၊ သစ်ပင်အဖျားတို့ကို လွန်စွာကင့်တယ်စေသကဲ့သို့၎င်း သွားပြီးလျှင် ပညောင်ဗောဓိပင်ကို အလယ်ဗဟိုပြုကာ မြေ၌ သက်ရောက်၍ တည်လေသည်။

ထိုအခါ အလောင်းတော်သည် ပြာသာဒ်မှ ဆင်းသက်တော်မူ၍ မြေ၌ ရပ်တည်ပြီးလျှင် မြဟ္မာလူဒါန်းသည့် သင်္ကန်းပရိက္ခရာကို ခံယူတော်မူကာ ရဟန်းပြုတော်မူလေ၏။ အလောင်းတော်၏ ကြင်ဖက်တော်နှင့် မောင်းမမိသံ ရံရွှေတော် အပေါင်းတို့သည် ကား ပြာသာဒ်မှဆင်းကြ၍ ဥသဘလေးဆယ် (၈၁၇၀၀၀၀မျှ) ဝေးကွာသောအရပ်သို့သွားကြပြီးလျှင် အခြံအရံ အပေါင်းတို့နှင့် တကွ စစ်တပ်ကြီးအသွင် ယာယီနေရာများပြုလုပ်ကာ နေထိုင်ကြကုန်၏။ အလောင်းတော်နှင့်အတူတကွ လိုက်ပါလာသမျှသော ယောက်ျားတို့သည် အလောင်းတော်ရဟန်းပြုသည်ကို အတုလိုက် (အားကျ)ကာ ရဟန်းပြုကြလေကုန်၏။

ဘုရားဖြစ်တော်မူခြင်း

ကဿပ မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်သည် အတုလိုက် ရဟန်းတို့နှင့်အတူတကွ ခုနစ်ရက်ကြာ ဒုက္ကရစရိယာ ကျင့်တော် မူပြီးလျှင် ကဆုန်လပြည့် ဘုရားဖြစ်မည့်နေ့၌ ကြင်ဖက်တော် သုနန္ဒာပုဏ္ဏေးမ လှူဒါန်းအပ်သည့် ဆနာဇ္ဇိဆွမ်းကို ဘုဉ်းပေး သုံးဆောင်တော်မူပြီးလျှင် ထိုအရပ်ရှိ ရှားတောကြီးအတွင်းမှာ နေသန့်(နေခို)တော်မူ၍ ညနေချမ်းအချိန်သို့ ရောက်သောအခါ မဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင်သို့ တပါးတည်း ကြွတော်မူရာ လမ်းခရီး အကြား၌ သောမအမည်ရှိသော မုယောခင်း(ဂျုံခင်း)စောင့်သူ သည် လှူဒါန်းအပ်သော မြက်ရှစ်ဆုပ်တို့ကို ခံတော်မူခဲ့၍ မဟာ ဗောဓိ (ပညောင်) ပင်အရင်း ဖြန့်ခင်းလိုက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် (၁၅)တဆယ့်ငါးတောင်ပမာဏရှိသော အပရာဇိတပလ္လင်တော် ပေါ်ပေါက်လာရာ ထိုပလ္လင်ထက်၌ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေ စံနေတော် မူလျက် အင်္ဂါလေးပါးရှိသော ဝိရိယကို ဆောက်တည်တော် မူကာ ရှေးဆိုအပ်ပြီးသောနည်းအတိုင်း ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက် တော်မူလေသည်။

တရားပွဲကြီး ငါးကြိမ်

(၁) ကဿပမြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရားဖြစ်တော်မူပြီးသည့် နောက် မဟာဗောဓိ (ပညောင်) ပင်၏ အနီးမှာပင် သတ္တ- သတ္တာဟ = (လေးဆယ့်ကိုးရက်) စံနေတော်မူပြီးလျှင် တရား ဟောရန် ဗြဟ္မာမင်း၏ တောင်းပန်ချက်ကို လက်ခံတော်မူ၍ “ငါသည် အဘယ်သူအား ရှေးဦးစွာ တရားဟောရပါအံ့နည်း” ဟု စဉ်းစားဆင်ခြင်တော်မူလတ်သော် ကိုယ်တော်မြတ်နှင့်အတူ တကွ ရဟန်းပြုဖက် ဖြစ်ကြသည့် တကုဋေသော ရဟန်းတို့ကို မင်ဖိုလ်ရကြောင်းရှေးကောင်းမှုနှင့်ပြည့်စုံကြသည်တို့ကို မြင်တော် မူ၍ ထိုရဟန်းတို့၏နေရာ ဗာရာဏသီပြည် ဣသိပတနမိဂဒါဝုန် တောကြီးသို့ ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် ခဏခြင်း ကြွသွားတော်မူပြီး လျှင် ထိုရဟန်းတို့၏အလယ်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူလျက် ရှေးရှေးဘုရားရှင်တို့ ဟောကြားတော်မူကြမိဖြစ်သည့် ဓမ္မစကြာ

ဒေသနာကို ဟောကြားတော်မူရာ များစွာသော နတ်ဗြဟ္မာတို့ လည်း ရိုသေစွာ လာရောက် နာယူကြကုန်၏။ ထိုအခါ ကုဋေ နှစ်သောင်းသော နတ်လူတို့ မဂ်ဖိုလ်တရားထူးကို ရကြကုန်၏။

(ဤကား ရှေးဦးစွာသော ဓမ္မာဘိသမယ ပဌမတရားပွဲကြီးတည်း။)

(၂) ထို့နောက် အခါတပါး၌ ကဿပမြတ်စွာဘုရားသည် တမ္ဗိမ္မတမ္ဗိသ္မိတိ တရွာမှတရွာသို့ တနိဂုံးမှတနိဂုံးသို့ ခရီးဒေသ-
စာရီ ကြွချီတော်မူကာ တရားဟောတော်မူသည်ရှိသော် ကုဋေ တသောင်းမျှသော နတ်လူတို့ မဂ်ဖိုလ်တရားထူးကို ရကြကုန်၏။

(ဤကား ဒုတိယာဘိသမယ ဒုတိယ တရားပွဲကြီးတည်း။)

(၃) ထို့နောက် အခါတပါး၌ ကဿပ မြတ်စွာဘုရားသည် သုန္ဒရမြို့တော် တံခါးအနီး ပိတောက်ပင်ကြီး၏ အပါး၌ ရေမီး အစုံအစုံ တန်းခိုးပြာဋိဟာကို ပြတော်မူလျက် တရားဟောတော် မူသည်ရှိသော် ကုဋေငါးထောင်သော နတ်လူတို့ သစ္စာလေးပါး တရားသိမြင် အကျွတ်တမ်း ဝင်ကြလေကုန်၏။

(ဤကား တတိယာဘိသမယ တတိယတရားပွဲကြီးတည်း။)

(၄) ထိုသို့ ရေမီးအစုံအစုံ တန်းခိုးပြာဋိဟာကို ပြတော်မူပြီး နောက် ကဿပ မြတ်စွာဘုရားသည် တာဝတိံသာ နတ်ပြည် သုဓမ္မာအမည်ရှိသော နတ်သဘင် မဏ္ဍပ်ကြီးမှာ သီတင်းသုံး နေတော်မူလျက် မယ်တော်ဖြစ်ခဲ့ဘူးသော နတ်သားကို အကြီး အမှူးထားကာ စကြဝဠာလောကဓာတ်ပေါင်း တိုက်တသောင်း မှ တရားနာရန် ရိုသေစွာ လာရောက်ကြကုန်သော နတ်ဗြဟ္မာ တို့အား ချီးမြှောက်ခြင်းငှါ အဘိဓမ္မာခုနစ်ကျမ်းကို ဟောကြား တော်မူသည်ရှိသော် ကုဋေသုံးထောင်သော နတ်ဗြဟ္မာတို့ သစ္စာ လေးပါး တရားသိမြင် အကျွတ်တမ်း ဝင်ကြကုန်၏။

(၅) ထို့နောက် အခါတပါး၌ ကကုသန် မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်က နရဒေဝ အမည်ရှိသော ဘီလူးကဲ့သို့ပင် တန်းခိုးအာနုဘော် ကြီးမားလျက် နရဒေဝဟူသော အမည်ဖြင့်

ပင် ထင်ရှား ကျော်စောသော နတ်ဘီလူးသည် ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်း အပြင်တွင် တမ္ဘိတမ္ဘိ၌ ထီးနန်းအုပ်ချုပ်သောမင်း၏ အသွင် သဏ္ဌာန် အသံအမူအရာတို့နှင့် အလုံးစုံတူမျှအောင် ဖန်ဆင်း၍ ထိုမင်းကို သတ်ဖြတ် စားသောက်ပြီးလျှင် နန်းတော်နှင့်တကွ တိုင်းပြည်တရလုံးကို လွှမ်းမိုးအုပ်ချုပ် မင်းပြုလုပ်လျက် များစွာ သော လူတို့ကို သတ်ဖြတ်စားသောက်လျက် နေလေ၏။ မိန်းမ များနှင့်လည်း လွန်စွာပင် အပျော်အပါး ကြူးသူဖြစ်၏။

ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသော မိဖုရား မောင်းမမိသံ ရွှေရံတော်တို့က “ဤမင်းကား ငါတို့၏အရှင်သခင် ဘုရင်မင်းကြီးမဟုတ်၊ ဘီလူး စင်စစ် ဖြစ်ပေ၏”ဟု သိရှိကြသောအခါ ထိုနတ်ဘီလူးသည် ရှက်နိုးလှသည်ဖြစ်၍ နန်းတွင်းသူအပေါင်းတို့ကို သတ်ဖြတ် စားသောက်ပြီးနောက် တခြားမြို့သို့ ပြောင်းရွှေ့ကာ ရှေးနည်းအတိုင်း မင်းမူပြန်လေ၏။

ဤနည်းဖြင့် နရဒေဝ ဘီလူးသည် လူတို့ကို သတ်ဖြတ် စားသောက်လျက် သုန္ဒရမြို့သို့ ရှေးရှုရောက်ရှိလာသောအခါ မြို့နေသူ လူအပေါင်းတို့သည် သတင်းစကားကြားသိပြီး ဖြစ်သည့်အတိုင်း သေအံ့သောဘေးမှ ထိတ်လန့် ကြောက်ရွံ့ကြကုန်သည်ဖြစ်၍ မိမိတို့မြို့မှ ထွက်၍ ထိုထိုအရပ်သို့ ပြေးသွားကြကုန်၏။ ထိုအခါ ကဿပမြတ်စွာဘုရားသည် ပြေးလွှားနေကြသော မြို့သူမြို့သားတို့ကို မြင်တော်မူ၍ နရဒေဝဘီလူး၏ ရွှေမျက်မှောက်၌ သွားရောက်ရပ်တည်တော်မူလေ၏။ နရဒေဝဘီလူးသည် ဤကဲ့သို့ မိမိ ရွှေမှောက် ကြွရောက်ရပ်တည်လာသော ကဿပမြတ်စွာဘုရားကို မြင်လေလျှင် ဖောက်ပြန်ကြမ်းကြုတ်သော ကြိမ်းဝါးသံဖြင့် ကြိမ်းဝါးပါသော်လည်း မြတ်စွာဘုရားအား ထိတ်လန့်ကြောက်ရွံ့စေခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ပဲ မြတ်စွာဘုရားကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပြီးလျှင် အမေးပုစ္ဆာပြဿနာကို မေးမြန်း လျှောက်ထားလေ၏။ ကဿပမြတ်စွာဘုရားသည်လည်း ထိုအမေးပုစ္ဆာပြဿနာကို ပြေလည်အောင် ဖြေကြားကာ ဘီလူးအား ဆုံးမပြီးလျှင်

တရားဟောတော်မူသည်ရှိသော် ထိုအရပ်သို့ တရားနာရန် ရိုသေစွာ လာရောက်ကြသည့် မရေမတွက်နိုင်အောင် များပြား စွာသောနတ်လူတို့ သစ္စာလေးပါး တရားသိမြင် ကျွတ်တမ်းဝင် ကြကုန်၏။

သာဝက အစဉ်းအဝေးကြီး တကြိမ်

ကဿပမြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သာဝက ရဟန္တာအစဉ်း အဝေးကြီး တကြိမ်တည်းသာ ဖြစ်ဟန်ကား...ဗာရာဏသီပြည်၌ ပုရောဟိတ်၏ သားဖြစ်သော တိဿအမည်ရှိသော လင်သည် အလောင်းတော် ကဿပသတို့သား၏ကိုယ်၌ သုံးဆယ့်နှစ်ပါး သော ယောက်ျားမြတ်တို့၏ လက္ခဏာတော်ကြီးတို့နှင့် ပြည့်စုံ ခြင်းကို မြင်သောအခါ “ဤလက္ခဏာမျိုးသည် ဘုရားဖြစ်မည့် သူများမှာသာ ရှိနိုင်သည်”ဟူ၍ ဖခင် ပုရောဟိတ် ပုဏ္ဏားကြီး ပြောဆိုသည့်စကားကို ကြားရ၍ ယုံမှားခြင်း အလျဉ်းမရှိပဲ “ဤ ကဿပသတို့သားသည် မြတ်သော တောထွက်ခြင်းဖြင့် တော ထွက်၍ ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့၊ ထိုကဿပမြတ်စွာဘုရား အထံတော် မှာ ငါသည် ရဟန်းပြုကာ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်အောင် ကြိုးကုတ် အားထုတ်ပေအံ့”ဟု ကြံစည်ပြီးလျှင် အလောင်းတော် ကဿပသတို့သား တောမထွက်မီကပင် ဟိမဝန္တာသို့သွားရောက် ၍ ရှင်ရသေ့ပြုနှင့်လေသည်။ ထိုတိဿရှင်ရသေ့၏ အခြံအရံရသေ့ တို့ကား နှစ်သောင်းအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်၏။

တိဿရှင်ရသေ့သည် နောက်အခါ၌ “ကဿပသတို့သားသည် တောထွက်၍ ရဟန်းပြုပြီးလျှင် ယခုအခါ ဘုရားအဖြစ်သို့ရောက် ပြီ”ဟူသော သတင်းစကားကို ကြားသိရလျှင် အခြံအရံ ရသေ့ နှစ်သောင်းတို့နှင့်တကွ ဟိမဝန္တာမှ လာခဲ့၍ ကဿပ မြတ်စွာ ဘုရား အထံတော်၌ ရဟန်းပြုလိုပါကြောင်း တောင်းပန် လျှောက်လားသောအခါ မြတ်စွာဘုရားက ဧဟိဘိက္ခုခေါ်တော် မူသည်တွင် အခြံအရံ ရသေ့နှစ်သောင်းတို့နှင့်တကွ ဧဟိဘိက္ခု ရဟန်းဖြစ်ကြ၍ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ရှိလေ၏။ ထိုရဟန္တာ

ပေါင်း နှစ်သောင်းတို့၏ အစည်းအဝေး၌ ကဿပ မြတ်စွာဘုရား
သည် တပို့တွဲလပြည့်နေ့မှာ ဩဝါဒပါတိမောက်ကို ပြတော်မူ၏။

(ဤသည်ပင် သာဝကအစည်းအဝေးကြီး တကြိမ်ဖြစ်ပုံတည်း။)

ဂေါကမမြတ်စွာဘုရားအလောင်း ဇောတိပါလလင်

ရဟန်းဖြစ်၍ ဗျာဒိတ်ခံယူခြင်း

ထိုအခါ ငါတို့မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် ဇောတိ
ပါလလင်ဟူ၍ ကျော်စော ထင်ရှားသောသူ ဖြစ်ပြီးလျှင် ဗေဒင်
ကျမ်းတို့ကို မပြတ်ရှုတ်အံ့သောသူ မန္တန်အမျိုးမျိုးကိုလည်း
ဆောင်ထားသောသူ ဗေဒင်သုံးပုံတို့ကိုလည်း တဖက်ကမ်းခတ်
တတ်မြောက်သောသူဖြစ်၍ မဟာပုရိသလက္ခဏာ စသည်တို့ကို
ဖော်ပြရာလက္ခဏာကျမ်း ရှေးဟောင်းဝတ္ထုတို့ကို ဖော်ပြရာ ဇုတိ
ဟာသကျမ်းတို့နှင့် တကွ ဆရာအဆက်ဆက် သင်ပြအပ်သော
ပုဏ္ဏားတို့၏ ပညာအရာ၌ အထွတ်အထိပ်ရောက် တတ်မြောက်
သောသူဖြစ်ပေ၏။ မြေပြင်နှင့်စပ်၍ သိအပ်သောအကြောင်းအရာ
ဘူမိသျှတ္တရကျမ်း ကောင်းကင်နှင့်စပ်၍သိအပ်သော အကြောင်း
အရာ အာကာသသျှတ္တရကျမ်းတို့၌ ယုတ်လျော့ခြင်းမရှိ အပြည့်
အစုံ လေ့လာကျွမ်းကျင် လိမ္မာသောသူ ဖြစ်ပေ၏။

ဇောတိပါလလင်သည် ဃဉ္ဇီကာရအမည်ရှိသော အိုးထိန်း
သည်နှင့် အလွန်ချစ်ခင်လှစွာသော မိတ်ဆွေဖြစ်၏။ ဃဉ္ဇီကာရ
အိုးထိန်းသည်မှာ ကဿပမြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သော အလုပ်
အကျွေး ဒါယကာဖြစ်လျက် ရတနာသုံးပါး၌ အလွန်ရိုသေ
ကျိုးနွံခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ အနာဂံဥပါသကာဟူ၍အလွန်ထင်ရှားသူ
ဖြစ်ပေ၏။ ထိုဃဉ္ဇီကာရ အိုးထိန်းသည်သည် အလောင်းတော်
ဇောတိပါလလင်ကို ခေါ်ဆောင်ပြီးလျှင် ကဿပမြတ်စွာဘုရား
ထံ ချဉ်းကပ်လေ၏။

ဇောတိပါလလင်သည် ကဿပမြတ်စွာဘုရား တရားတော်ကို နာရသောအခါ မြတ်စွာဘုရား အထံတော်၌ ရဟန်းပြုပြီးလျှင် အလွန် အားထုတ်အပ်သော လုံ့လဗီရိယရှိသူဖြစ်၍ ဝတ်ကြီး ဝတ်ငယ်အရပ်ရပ်တို့၌ လိမ္မာကျွမ်းကျင်ကာ သီလ သမာဓိ ပညာ သိက္ခာသုံးပါးတို့နှင့် စပ်သည့် မည်သည့်အရာမှာမှ ယုတ်လျော့ခြင်း မရှိစေပဲ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်ကို ဖြည့်စွမ်းတော်မူခဲ့လေသည်။

မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသမျှ အင်္ဂါကိုးပါးရှိသော မြတ်စွာဘုရား၏ ပရိယတ္တိသာသနာတော်ကို အလုံးစုံ သင်ကြား တတ်မြောက်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်ကို တင့်တယ်စေခဲ့လေသည်။ အလောင်းတော်ဇောတိပါလရဟန်း၏ အံ့ဩဖွယ်ကောင်းသည့် ဆိုအပ်ပြီးသော အကြောင်းအရာစုကို မြင်တော်မူ၍ ကဿပမြတ်စွာဘုရားသည် “ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာ၌ပင်လျှင် ဤဇောတိပါလရဟန်းသည် ဂေါတမအမည်တော်ရှိသော ဘုရားစင်စစ် ဖြစ်လတ္တံ့” ဟူ၍ ဗျာဒိတ်စကားကြားတော်မူ၏။

(ဗျာဒိတ်ကြားတော်မူပုံမှာ ဒီပင်္ကဏ်မြတ်စွာဘုရား ဗျာဒိတ်ကြားသကဲ့သို့ပင် အပြည့်အစုံဖြစ်သည်။)

ကဿပမြတ်စွာဘုရား၏ ဗျာဒိတ်စကား ကြားရလျှင် အလောင်းတော် ဇောတိပါလ ရဟန်းတော်မြတ်သည် အလွန်ကြည်လင်သော စိတ်ရှိလျက် ပါရမီဆယ်ပါးတို့ကို တိုးတက် ဖြည့်ကျင့်ရန် မြဲမြံစွာ ဆောက်တည်တော်မူလေသည်။

ဤသို့လျှင် အစိန္တေယျသုံးလောကထွတ်ထား ငါတို့မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်သည် သဗ္ဗညုတရွှေဉာဏ်တော်ကို ရလိုခြင်းတည်းဟူသော ဆန္ဒတချောင်း အကြောင်းတခုကြောင့် ဘဝများစွာ သံသရာတခွင်ဝယ် ရှောင်ကြဉ်ရမည့် အကုသိုလ်မှုဟူသမျှကို ဝေးစွာ ရှောင်ကြဉ်၍ ပါရမီဆယ်ပါးတို့ အထွတ်အထိပ်ရောက်ပြည့်မြောက်ဖို့ရန် လူသာမန်တို့ ပြုနိုင်ခဲ့သော ကုသိုလ်တရားကို မဆုတ်မတွန့် စွန့်စွန့်စားစား ပွားများကြိုးကုတ် အားထုတ်တော်မူခဲ့လေသည်။

မှာထားချက်—

ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ဗုဒ္ဓဝင်ပါဠိတော်အရ ဃဋိကာရ အိုးထိန်းသည်သည် သူငယ်ချင်းဖြစ်သူ အလောင်းတော် ဇောတိပါလလှိုင်ကို အလွယ်တကူ ခေါ်ယူ၍ ကဿပ မြတ်စွာဘုရားထံ ချဉ်းကပ်သည်ဟု မှတ်ယူရန် ရှိသော် လည်း စင်စစ်မူ အလွယ်တကူခေါ်ယူ၍ မရနိုင်သဖြင့် အကြိမ်ကြိမ် အဖန်ဖန် ပြောဆိုပြီးနောက် အတင်းအကြပ် ဆံပင်ကို ဆွဲငင်လျက် ခေါ်ရသည့်အကြောင်းကို မဇ္ဈိမ ပဏ္ဏာသပါဠိ ၄-ရာဇဝဂ်၊ ၁-ဃဋိကာရသုတ်၌ ဟောဆို ထားပေသည်။ ဃဋိကာရဝတ္ထုနှင့်တကွ ဇောတိပါလဝတ္ထု အကျယ်ကို ထိုသုတ်မှ မှတ်ယူရ၏။

မြို့တော်ဝေသည်ကို ပြဆိုချက်

ကဿပ မြတ်စွာဘုရား၏ ဇွားတော်မူရာမြို့တော်မှာ ကိကီ မင်းကြီး ထီးနန်းစိုးအုပ်ရာဖြစ်သည့် **မာရာဏသီနေပြည်တော်** ဖြစ်၍ ခမည်းတော်မှာ **မြဟ္မဒတ္တပုဏ္ဏား**၊ မယ်တော်မှာ **နေဝတီ ပုဏ္ဏေးမ**တို့ ဖြစ်ကုန်၏။

အိမ်ရာစိုးအုပ်၍ နေတော်မူသော နှစ်ပေါင်းမှာ (၂၀၀၀) နှစ်ထောင်ဖြစ်၍ စံတော်မူရာ ပြာသာဒ်တော် သုံးဆောင်တို့မှာ **ဟံသပြာသာဒ်၊ ယသပြာသာဒ်၊ သီရိနန္ဒပြာသာဒ်**တို့ ဖြစ်ကုန်၏။

ကြင်ဖက်တော်မှာ ရံရွှေတော် ပုဏ္ဏေးမ အမျိုးသမီးပေါင်း (၄၀၀၀၀) လေးသောင်းရှစ်ထောင် အခြံအရံရှိသည့် **သုနန္ဒာ ပုဏ္ဏေးမ** ဖြစ်ပြီးလျှင် သားတော်မှာ **ဝိဇိတသေနသတို့သား** ဖြစ်လေသည်။

နိမိတ်ကြီး လေးပါးတို့ကို မြင်တော်မူ၍ တောထွက်တော် မူသောယာဉ်မှာ **ဝံနန်းပြာသာဒ်တော်** ပင်ဖြစ်၍ ခုနစ်ရက်မျှ သာ ဒုက္ကရစရိယာ ကျင့်တော်မူရသည်။

အဂ္ဂသာဝကအစုံတို့မှာ တိဿမထေရ်နှင့်ဘာရဒွါဇမထေရ်တို့ဖြစ်ကြ၍ အလုပ်အကျွေးမှာ သဗ္ဗမိတ္တမထေရ်ဖြစ်လေသည်။

အဂ္ဂသာဝိကာ အစုံတို့မှာ အနုဋ္ဌာထေရီမနှင့် ဥရုဝေလာထေရီမတို့ဖြစ်ကြ၍ ပွင့်တော်မူရာ ဗောဓိပင်မှာ ပညောင်ပင်ဗောဓိဖြစ်လေသည်။

မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဒါယကာတို့မှာ သုမင်္ဂလနှင့် သဒ္ဓိကာရအိုးထိန်းသည်တို့ဖြစ်ကြ၍ မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဒါယိကာမတို့မှာ ဝိဇ္ဇိတသေနာဥပါသိကာမနှင့် အဒ္ဓါဥပါသိကာမတို့ဖြစ်ကုန်၏။

ကဿပ မြတ်စွာဘုရားသည် အရပ်တော် အတောင် (၂၀) နှစ်ဆယ်မြင့်တော်မူသည်ဖြစ်၍ ကောင်းကင်၌ တစ်နက် စုတည်နေသော လျှပ်နွယ်ကဲ့သို့၎င်း၊ ဂြိုဟ်နက္ခတ်တာရာ အပေါင်းတို့ဖြင့် ဝန်းရံအပ်သော လပြည့်ဝန်းကဲ့သို့၎င်း တင့်တယ်တော်မူပေ၏။

ကဿပမြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူရာအသက်တမ်းမှာ အနှစ် (၂၀၀၀၀) နှစ်သောင်းတမ်းဖြစ်၍ ထိုမျှလောက် (အသက်တမ်း၏ ငါးပုံ၊ လေးပုံ) ကာလပတ်လုံး တည်နေတော်မူလျက် များစွာသော လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအပေါင်းကို သံသရာတည်းဟူသော ရေအယဉ်မှ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ကြည်းကုန်းထက်သို့ ထုတ်ဆယ် ကယ်တင်တော်မူခဲ့လေပြီ။

ကဿပ မြတ်စွာဘုရားသည် လူနတ်ဗြဟ္မာ များစွာသော သတ္တဝါတို့အတွက် ပရိယတ္တိတရားတော် တည်းဟူသော တဖက် ဆည်ကန်တော်ကြီးကို ဖန်ဆင်းတော်မူပြီးလျှင် သတ္တဝါတို့ စိတ်အစဉ်ကို လှလှတင့်တယ်စွာ ဆင်ပြင်နိုင်ကြရန် စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလတည်းဟူသော နိဗ္ဗာန်ပျောင်းကို ပေးကမ်းတော်မူခဲ့၍ ဟိရိဩတ္တပ္ပဓမ္မနှစ်ပါး တရားဝတ်စုံကို ဝတ်ရုံကြစေပြီးကာ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မအပြား သုံးဆယ့်ခုနစ်ပါးတည်းဟူသော တရားပန်းအမျိုးမျိုးကို ပန်ဆင်ကြစေရန် ဝေဖန်ဖြန့်ချိပြီးလျှင် အပြစ်ရှိသော တရားအပြစ်မရှိသော တရား ကုသိုလ်တရား အကုသိုလ်တရားတို့ကို

ပိုင်းခြား ဆင်ခြင် ထင်မြင်ကြည့်ရှုနိုင်ကြရန် အညစ်အကြေး ကင်း သည့် သောတာပတ္တိ မဂ်ဉာဏ် တရားမှန်ကြီးကို ဖော်ပြရာပါ တဖက်ဆည်ကန်၏ကမ်းနား၌ နိဗ္ဗာန်ကိုအလိုရှိ၍ လှည့်လည်နေ ကြသောသူတို့ ၏ ဆိုအပ်ပြီးသော တရားအဆင်တန်းဆာစုကို ရှုကြကုန် ကြည့်ကြကုန်ဟု မိန့်ဆိုသည့်ပမာ ကောင်းစွာ ထား တော်မူ၍၎င်း....။

ကိုယ်တော်မြတ်၏ အဆုံးအမဩဝါဒနာယူသူ သတ္တဝါဗိုလ်လူ တို့အား ကိလေသာရန်သူတို့ကို တိုက်ဖျက်နှိမ်နင်းနိုင်ရန် ငါးပါး သီလ ဆယ်ပါးသီလ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလတည်းဟူသော သင်ဗိုင်း ဦးစွပ်(ဦးထုပ်)ကိုပေးတော်မူ၍၎င်း....။ လောကီ လောကုတ္တရာ ဈာန်လေးပါး ဈာန်ငါးပါး တည်းဟူသော ချပ်ဝတ်တန်းဆာကို ကောင်းစွာ ဖွဲ့နှောင်စေတော်မူ၍၎င်း....။ သတိသမ္ပဇေည နှစ်ပါး တရားတည်းဟူသော သားရေဝတ်လုံကို ဝတ်ရုံစေတော်မူ၍ ၎င်း....။ မြတ်သောအင်္ဂါလေးပါးရှိသည့် ဝိရိယတည်းဟူသော စစ်ဝတ်တန်းဆာအစုံကို ပေးအပ် ဆောင်နှင်းတော်မူ၍၎င်း....။ ကိလေသာ ရန်အသွယ်သွယ်ကို ကွယ်ကာ ဟန့်တားနိုင်ကြောင်း သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး တည်းဟူသော ကာဒိုင်းကို ပေးအပ်တော်မူ ၍၎င်း....။ (ကိုယ်တော်မြတ်၏ သာဝကဗိုလ်ထုကို) အလွန် ထက် မြက်လှသည့် ဝိပဿနာဉာဏ်ပညာ တည်းဟူသော လှံမကိုယ်စီ စွဲကိုင်ကြပြီးရှိအောင် ပြုတော်မူပြီးလျှင် ထိုသူရဲကောင်း သာဝက အပေါင်းအား ဝိရိယကျောက်အပြင်၌ တချွန်ချွန်ထက်မြက်အောင် သွေးအပ်ပြီးသည့် မဂ်ပညာသန်လျက်ကို ပေးတော်မူ၍၎င်း....။ ကိလေသာတို့နှင့် ရောယှက်ခြင်းကို နှိမ်နင်း ပယ်ဖျောက်နိုင်ရန် လောကုတ္တရာ သီလတော်မြတ်ကို ပေးအပ်တော်မူ၍၎င်း....။ လှလှကြီး တန်းဆာဆင်နိုင်ကြရန် လောကုတ္တရာ ဖိုလ်လေးပါး တို့ကို ဦးစိုက်ပန်း ပြုလုပ်ပြီးလျှင် ဝိဇ္ဇာသုံးပါး အဘိညာဉ် ခြောက်ပါး တည်းဟူသော အဆင်တန်းဆာ အမျိုးမျိုးကို ပေးတော်မူ၍၎င်း....။ လောကုတ္တရာတရား ကိုးပါးတည်းဟူသော ပန်ဆင်ဖွယ်ရာပန်းခိုင်ကြီးကိုပြုလုပ်ပြီးလျှင် ထိုပန်းခိုင်ကြီးနှင့်တကွ

အကုသိုလ်နေပူကို ကာကွယ်ဟန့်တားကြောင်းဖြစ်သည့် အရဟတ္တ
ဖိုလ်တည်းဟူသော ထီးမြူကြီးကို ပေးတော်မူ၍၎င်း……၊ နိဗ္ဗာန်
ဟူသည် ဘေးမဲ့ပြည်သို့ သာကြည်နှစ်တောင်း ရောက်နိုင်ကြောင်း
ဖြစ်သည့် အဋ္ဌဂီကမဂ်တည်းဟူသော တရားပန်းကြီးကို ဖန်ဆင်း
တည်ထွင်တော်မူကာ သာဝကများစွာ ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့နှင့်
တကွ ထိုကဿပမြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံ ချုပ်ငြိမ်း
တော်မူလေပြီ။

သံဝေဂ

မနှိုင်းရှည်အပ်သော ဂုဏ်တော်တို့၏ တည်ရာဖြစ်၍
သူတပါးတို့ ချဉ်းကပ်ဝံ့ခဲ့စွာသော ထိုကဿပ မြတ်စွာ
ဘုရားသည်၎င်း……၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ကောင်းစွာ
ဟောကြားတော်မူအပ်သည် ဖြစ်၍ လာလှည့် ရှုလှည့်
ကျင့်ကြံလှည့်ဟု ရဲရဲရင့်ရင့် ဖိတ်ခေါ်ပြောဆိုစီမံခြင်းငှါ
ထိုက်သင့်လှစွာသော ထိုတရားရတနာတော်မြတ်သည်
၎င်း……၊ ထိုတရားရတနာကို ကောင်းစွာ ကျင့်ကြံသည်
ဖြစ်၍ အလွန်မြတ်လှစွာသော တပည့်သား သာဝက
များစွာ သံဃာ ရတနာသည်၎င်း……၊ ထိုအလုံးစုံသည်
ချုပ်ဆုံး ကွယ်ပျောက်ခဲ့လေပြီ……၊ ခပ်သိမ်းသော ရုပ်နာမ်
ဓမ္မ သမ္ဘိရတို့သည် ခိုင်မာသောအနှစ်မရှိ၊ အချဉ်းနှီးသာ
ဖြစ်ကုန်စွာတကား……။

ဝေတီတော်

ဤသို့လျှင် မာရငါးပါးကိုအောင်တော်မူ၍ လူနတ်တို့၏ဆရာ
ဖြစ်တော်မူသော ကဿပမြတ်စွာဘုရားသည် ကာသိတိုင်းအဝင်
အပါ သေတဗျမြို့၏အနီး သေတဗျအမည်ရှိသော ဥယျာဉ်ကြီး
အတွင်း၌ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူ၏။ ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းသူ မိုလ်လူအပေါင်း
တို့သည် တညီတညွတ်တည်း စည်းဝေးကြပြီးလျှင် အပြင်မှစီရန်
အုဋ်တချပ် တချပ်ကို တကုဋေတန် တကုဋေတန် အတွင်းဖို့ရန်
အုဋ်တချပ် တချပ်ကို ငါးသန်းတန် ငါးသန်းတန် ပြုလုပ်၍ (ရှေး

ဆိုအပ်ပြီးသည့်နည်းအတိုင်း) တယူဇနာ အမြင့်ရှိသော စေတီ
တော်ကြီး တည်ထားကော်ရော် ပူဇော်ကြကုန်၏။

ကဿပဗုဒ္ဓဝင် ပြီး၏။

ဗျာဒိတ်ခံခဲ့ပုံ အချုပ်လင်္ကာ

ဤသို့လျှင် ငါတို့မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်သည် ဒီပင်္က-
ရာ မြတ်စွာဘုရားအစ ကဿပ မြတ်စွာဘုရားအဆုံး နှစ်ကျိပ်
လေးဆူသော ဘုရားရှင်တို့၏ အထံတော်၌ နိယတဗျာဒိတ်
ခံတော်မူခဲ့ပုံ အကျဉ်းချုပ်ကို ဓမ္မရာသီပျို့ ပိုဒ်ရေ (၇၂၀၊ ၉) တို့၌
ဤကဲ့သို့ ရေးသား စပ်ဆိုထားလေသည်—

လေးသင်္ချေနှင့်၊ သိန်းနေစွန်းမြတ်၊ ရေတွက်လတ်မှု၊ မည်မှတ်နာမ၊
သင်္ချေယျကား၊ သေလ၊ ဘာသ၊ ဇေယျ၊ ရုစိ၊ လေးပါးရှိ၏။ ။
အာဒိ သေလ၊ သင်္ချေယျတွင်၊ သာရမဏှ၊ ကမ္ဘာမထက်၊ ဇိနဘုန်းထင်၊
တဏှကံရာ၊ မဟာမေဇင်၊ သရဏင်နှင့်၊ ဒီပင်္ကရာ၊ မြတ်စွာလေးဆူ၊
ပွင့်တော်မူ၏။ ။ နတ်လူတို့မှူး၊ သုံးဦးဘုရား၊ ဖူးပါငြားလည်း၊
ညွတ်တွားကော်ရော်၊ ဗျာဒိတ်တော်ကို၊ ရှစ်ဖော်အင်္ဂါ၊ မစုံပါ၍၊
မနာလိုက်ရ—(၁) နောက်စွန်းမှလျှင်၊ ဖြူဆူညာဏ်ဝါ၊ သုမေဓာဟု၊
ကျေညာကျော်လှစ်၊ ရသေ့ဖြစ်၍၊ ရှင်ချစ်ဘုရား၊ ဆွမ်းခံသွားက၊ ဘဝါး
တော်ဦး၊ ထိမူးမူးဝယ်၊ သံကျူးမိန့်ရွတ်၊ ဗျာဒိတ်လွှတ်၏။

(၂) မည်မှတ်သေလ၊ သည်းလေမှလျှင်၊ သာရကမ္ဘာ၊ ပေါ်သော
ခါဝယ်၊ မည်သာကောဏ္ဍည၊ သုံးလူ ဘ၌၊ ဘုရားအလောင်း၊ မင်းကောင်း
စကြဝတေး၊ နီးဝေးခေါ်ညီ၊ ဝိဇီတာဝိဖြစ်ကြိုက်၊ ဖူးလိုက်ကြည်ဇေ၊
လှူကြီးပေးက၊ ရှေးနှင့်တမျှ၊ ဗျာဒိတ်ရ၏။

(၃) အာသသင်္ချေ၊ သည်းပြန်လေမှ၊ တည်ထွေကပ်မွန်၊ သာရ
မဏ်၌၊ ဘုန်းသန်မင်္ဂလာ၊ ပွင့်သောခါဝယ်၊ မည်သာသုရုစိ၊ ကိတ္တိထင်
ရှား၊ ပုဏ္ဏားဖြစ်တုံ၊ စေတုလှူကမ်း၊ ဗျာဒိတ်မွမ်း၏။

(၄) ငြိမ်းချမ်းသုခ၊ ပေးဝေငှသား၊ သုမနဘုရား၊ တခြားဆက်ကာ၊
ဖြစ်သောခါလည်း၊ မဟာနာဂ၊ အတုလဟု၊ ဒေဝရေနတ်၊ ဘုရားမြတ်၌၊
လှူဝတ်သန့်ရှင်း၊ ဗျာဒိတ်နှင်း၏။

(၅) မည်ရင်းရေဝတ၊ မြတ်ဗိနည်း၊ တွင်ထမည်ရှိ၊ အတိဒေဝ၊
ဗြာဟ္မဏလျှင်၊ များလှကံကျွေး၊ အလှူပေး၍၊ သံလေးဗျာဒိတ်၊
ကျန်းလုံးထိတ်၏။

(၆) အမြိတ်ဆက်တ၊ သောဘိတဟု၊ မည်ရဘုန်းထင်၊ ပွင့်ခါတွင်
လည်း၊ လုလင်အဇိတ၊ ဗြာဟ္မဏဟု၊ ကြီးလှလှူဆက်၊ ဗျာဒိတ်မြှက်၏။

(၇) ထို့ထက်သိုဉ်းထ၊ ဇေယျသခေါ့၊ လွန်လေပညပ်၊ ဝရကပ်ထက်၊
သုံးရပ်ဦးစွန်း၊ မည်မှန်းပေါက်ပြ၊ အနောမဒဿိ၊ သိညီသစ္စာ၊ ပွင့်သော
ခါဝယ်၊ သေနာဒိဗ္ဗ၊ ယက္ခအမ္ပ၊ ဘီလူးဖြစ်ကြိုက်၊ ဖူးရလိုက်၍၊
ကောင်းမြိုက်လှူကြီး၊ ဗျာဒိတ်ချီး၏။

(၈) တသီးစပ်ထ၊ ပဒုမဟု၊ လောကတန်ဆောင်၊ ငါးမာရ်
အောင်၍၊ တောတောင်ရန်လှစ်၊ ခြင်္သေ့ဖြစ်၍၊ ကြည်ချစ်ရိခ၊
ဗျာဒိတ်ရ၏။

(၉) နာရဒဘုန်းထင်၊ ဆက်းစာပင်တည့်၊ ပွင့်စင်တံ၍၊ ရသေ့ဖြစ်ခါ၊
ဖူးရပါက၊ များစွာလုပ်ကျွေး၊ ဗျာဒိတ်ပေးသည်၊ ကြော့သွေးပွဲနဲ့
မိန့်သံတည်း။ ။

(၁၀) ထို့နောက်ရုစိ၊ မည်ရှိသခေါ့၊ သိုဉ်းပြန်လေမှ၊ ခေါ်တွေ
သာရ၊ ကမ္ဘာမထက်၊ ပဒုမတ္ထရ၊ ကြီးတောနှင့်၊ ပွင့်ထသစ္စာ၊ ထိုရော
ခါဝယ်၊ မဟာသေဠ၊ ဇဋ္ဌိလ-ဟု၊ မည်ရသေဠေး၊ အလှူပေး၍၊ စည်းဝေး
ပွဲပြင်၊ ဗျာဒိတ်တင်၏။

(၁၁) ထိုတွင်ဆင့်လောင်း၊ သုံးသောင်းကပူ၊ သိုဉ်းလေမှလျှင်၊
မဏ္ဍကမ္ဘာ၊ ပေါ်သောခါဝယ်၊ သုမေဓာဘုရား၊ ထင်ရှားဖြစ်က၊ ဥက္က
ဟု၊ နာမမည်စစ်၊ လုလင်ဖြစ်၍၊ ကြည်ချစ်လှူကပ်၊ ဗျာဒိတ်ထပ်၏။

(၁၂) မလပ်ဆင်ကာ၊ သုဇာတာဟု၊ မြတ်စွာဘုန်းရှိ၊ ပွင့်တုံ
ပြီလည်း၊ ကြီးဘိတန်းခိုး၊ လေးကျွန်းစိုးသား၊ ဘုန်းမြှီးသနင်း၊ စကြာ
မင်းလျှင်၊ သတင်းနီးဝေး၊ လှူကြီးပေး၍၊ မြတ်လေးရွှင်လန်း၊ ဗျာဒိတ်
ညွှန်း၏။

(၁၃) တခန်းစင်၊ စိ၊ တဆယ့်ရှစ်လျှင်၊ သိုဉ်းလစ်တုံထွန်၊ ကမ္ဘာ
လွန်မှ၊ တတန်ဝရ၊ ကမ္ဘာမထက်၊ ပိယဒဿိ၊ ပွင့်ချိန်ဆီဝယ်၊ အညီ
ခေါ်ကြ၊ ကဿပဟု၊ ဗြာဟ္မဏစစ်၊ ပုဏ္ဏားဖြစ်၍၊ အလွတ်ဥစ္စာ၊ လှူပြီး
စွာမှ၊ တခါလည်းကောင်း၊ ဗျာဒိတ်လောင်း၏။

(၁၄) ထိုနှောင်း အတ္တ-ဒဿိမှလည်း၊ သုသီမရသေး၊ ဖြစ်၍ လှူလှူ၊ ပူဇော်ပြုကာ၊ အောင်ဆုပေးတုံ၊ ဗျာဒိတ်ပုံ၏။

(၁၅) ကြိုက်ဆုံနောက်မှ၊ ဓမ္မဒဿိ၊ နှစ်ပါးညီဝယ်၊ မိုးဆီတောင် ထွက်၊ သိကြားနတ်လျှင်၊ ကြည်ညွတ်ပူဇော်၊ ဗျာဒိတ်ဖော်၏။

(၁၆) ထိုရော်နောက်မှ၊ လေးကမ္ဘာလျှင်၊ သည်းရွာလေမှ၊ သာဓကပ်တွင်၊ မည်ထင်သိဒ္ဓိတ်၊ ပွင့်ပေလတ်က၊ ကြီးမြတ်တန်းခိုး၊ ကျော်ဟိုး မည်သာ၊ မင်္ဂလာရသေး၊ ဖူး၍ကြည်ဖြူ၊ အလှူပေးထွန်း၊ ဗျာဒိတ်ပြန်၏။

(၁၇) တတန်လွန်ခဲ့၊ ကိုးဆွဲနှစ်ကမ္ဘာ၊ သည်းပြီးစွာမှ၊ မည်သာ ပညပ်၊ မဏ္ဍကပ်ထက်၊ လူ့ရပ်ပေါက်ပြ၊ တိဿမည်ဇာတ်၊ ဘုရားဖြစ်က၊ ကေရာဇ်မင်း၊ ထန်ပြင်းအာဏာ၊ သုဇာတာဟု၊ ထိုခါဖြစ်ပြီး၊ အလှူ ကြီးဖြင့်၊ ဆုသီးရည်စောင်၊ ဗျာဒိတ်အောင်၏။

(၁၈) ထိုနှောင်ဖုဿ၊ ပွင့်လေကလည်း၊ ဝိဇာတာဝိ၊ လှုံ့ညီ သတင်း၊ ပြည့်ရှင်မင်းလျှင်၊ လှူခြင်းဆန်းထူး၊ ဗျာဒိတ်ကျူးသည်၊ ကျေးဇူးထွန်းပ မြူးစံတည်း။ ။

(၁၉) ဤကမ္ဘာမှ၊ ကေလွန်လေ၊ ကိုးဆယ်ထွေ၌၊ ခေါ်ထွေတွင်ထ၊ ကပ်သာရထက်၊ လောကအထွတ်၊ ဝိပဿိမည်ထင်၊ ပွင့်တုံကျင်သော်၊ ရေတွင်ပိုင်သ၊ အစိုးရသာ၊ အတုလမည်ရင်း၊ နဂါးမင်းလျှင်၊ ညွတ်ခြင်း ပူဇော်၊ ဗျာဒိတ်ကျော်၏။

(၂၀) ထိုရော်သည်းပြန်၊ ခြောက်ဆယ်လွန်၍၊ ကပ်ကျန်သုံးဆယ်၊ တစ်ခုဝယ်၌၊ ခေါ်ဘွယ်မည်ရ၊ ကပ်မဏ္ဍထက်၊ လောကထွတ်တင်၊ သိခီတွင်သာ၊ ချစ်ရှင်မြတ်စွာ၊ ဖြစ်သောခါ၌၊ ရာဇာအရိန္ဒမ၊ ကြီးလှ လှူမျိုး၊ ဗျာဒိတ်ပျိုး၏။

(၂၁) တန်းခိုးကြီးထူ၊ ဝေဿဘူဟု၊ နတ်လူဦးစွန်း၊ ဆက်ကာ ထွန်းက၊ မည်မှန်းခေါ်မှတ်၊ သုဒဿန၊ နရိန္ဒဟု၊ ဖြစ်ထကုံထွန်း၊ အလှူ သန်၍၊ တတန်ပေးထပ်၊ ဗျာဒိတ်အပ်၏။

(၂၂) အလပ်ထို့နောက်၊ သုံးဆယ်မြောက်သား၊ ချိန်ရောက်ကမ္ဘာ၊ သည်းပြီးစွာမှ၊ မဟာဘဒ္ဒ၊ ကပ္ပမြတ်စွာ၊ ဤကမ္ဘာထက်၊ မည်သာ ကျော်ဝှန်၊ ကကုသန်ဟု၊ မြတ်မွန်ရှင်ချစ်၊ ပွင့်ပေလတ်က၊ ကျော်လှစ် ခေမာ၊ မင်းမြတ်စွာလျှင်၊ လှူရာစေ့စုံ၊ အကုံပြန့်ပြော၊ ဗျာဒိတ် ဟော၏။

(၂၃) ရှင်စောဖုံဖုံ၊ ကောဏာဂုံလျှင်၊ ပွင့်တုံကာလ၊ ပဗ္ဗတဟု၊
နရရန်နင်း၊ လူမင်းစောမီး၊ အလှူကြီးမြင့်၊ ကောင်းချီးပေးတင့်၊
ဗျာဒိတ်ဆင့်၏။

(၂၄) ဘုန်းရင့်မြတ်လှ၊ ကဿပဟု၊ လူ့ဘထွတ်ခေါင်၊ ငါးမာရ်
အောင်ကာ၊ ပွဲဘောင်နဲ့ သိ၊ ဇောတိပါလ၊ ပြာဟ္မဏဟု၊ မည်ရလှလင်၊
ပူးပေးမြင်၍၊ ကြည်ရွှင်ရှိသေ၊ ရှင်ပြုလေသော်၊ ပေးထွေမကျန်၊ ဗျာဒိတ်
စွန့်ငြင့်၊ ပွင့်ရန်ချိန်ထောက်၊ အပြီးရောက်၏....

နှစ်ကျိပ်လေးဆူဗုဒ္ဓဝင်ခဏ်း ပြီး၏။

(နောက်ဆက်တွဲ)

ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်

ကျင့်စဉ် အကျဉ်းချုပ်

ရှေးက ရေးသားဖော်ပြအပ်ပြီးသောအတိုင်း ဂေါတမမြတ်စွာ
ဘုရားအလောင်းတော်သည် ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရားမှစ၍ ကဿပ
မြတ်စွာဘုရားတိုင်အောင် နှစ်ကျိပ်လေးဆူသော မြတ်စွာဘုရား
များထံမှာ ဗျာဒိတ်ခံယူရသည်ဖြစ်ရာ ဗျာဒိတ်ခံယူခဲ့သည့် ဘဝ
အထူးတို့ကို သဘောတူရာ စုရုံးဖော်ပြသည်ရှိသော်....

ရသေ့အဖြစ် (၅) ဘဝ

(က) ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရားအထံတော်မှာ သုမေဓာ
ရှင်ရသေ့အဖြစ်ဖြင့် ရှေးဦးအစ နိယတဗျာဒိတ် ခံယူတော်
မူပြီးနောက်....

(ခ) နာရဒမြတ်စွာဘုရား အထံတော်မှာ ဇဋ္ဌိလ
အမည်ရှိသော ရှင်ရသေ့အဖြစ်ဖြင့် ဗျာဒိတ်ခံယူခြင်း၊

(ဂ) အတ္တဒဿိမြတ်စွာဘုရားအထံတော်မှာ သုသီမ
ရှင်ရသေ့အဖြစ်ဖြင့် ဗျာဒိတ်ခံယူခြင်း၊

(ဃ) သိဒ္ဓတ္ထမြတ်စွာဘုရား အထံတော်မှာ မင်္ဂလ
ရှင်ရသေ့အဖြစ်ဖြင့် ဗျာဒိတ်ခံယူခြင်း၊

(င) တိဿမြတ်စွာဘုရား အထံတော်မှာ သုဇာတ ရှင်ရသေ့အဖြစ်ဖြင့် ဗျာဒိတ်ခံယူခြင်း—

အားဖြင့် ရှင်ရသေ့အဖြစ်ဖြင့် ဗျာဒိတ်ခံယူရသော ဘဝပေါင်းမှာ
(၅) ငါးဘဝ ဖြစ်လေသည်။

ရဟန်းဘဝ (၉) ဘဝ

(က) ကောဏ္ဍည မြတ်စွာဘုရား အထံတော်မှာ
ဝိဇီတာဝိ စကြာမင်းဖြစ်၍ ရဟန်းအဖြစ်ဖြင့် ဗျာဒိတ်
ခံယူခြင်း၊

(ခ) မင်္ဂလမြတ်စွာဘုရားအထံတော်မှာ သုရုစိပုဏ္ဏား
ဖြစ်၍ ရဟန်းအဖြစ်ဖြင့် ဗျာဒိတ်ခံယူခြင်း၊

(ဂ) သုမေဓမြတ်စွာဘုရား အထံတော်မှာ ဥတ္တရ
အမည်ရှိသော ပုဏ္ဏားဖြစ်၍ ရဟန်းအဖြစ်ဖြင့် ဗျာဒိတ်
ခံယူခြင်း၊

(ဃ) သုဇာတမြတ်စွာဘုရား အထံတော်မှာ စကြာ
မင်းဖြစ်၍ ရဟန်းအဖြစ်ဖြင့် ဗျာဒိတ်ခံယူခြင်း၊

(င) ဖုဿမြတ်စွာဘုရား အထံတော်မှာ ဝိဇီတာဝိ
အမည်ရှိသော မင်းဖြစ်၍ ရဟန်းအဖြစ်ဖြင့် ဗျာဒိတ်
ခံယူခြင်း၊

(စ) ဝေဿဘူမြတ်စွာဘုရားအထံတော်မှာ သုဒဿန
အမည်ရှိသော မင်းဖြစ်၍ ရဟန်းအဖြစ်ဖြင့် ဗျာဒိတ်
ခံယူခြင်း၊

(ဆ) ကကုသန်မြတ်စွာဘုရား အထံတော်မှာ ခေမ
အမည်ရှိသော မင်းဖြစ်၍ ရဟန်းအဖြစ်ဖြင့် ဗျာဒိတ်
ခံယူခြင်း၊

(ဇ) ကောဏာဂုံမြတ်စွာဘုရားအထံတော်မှာ ပဗ္ဗတ အမည်ရှိသော မင်းဖြစ်၍ ရဟန်းအဖြစ်ဖြင့် ဗျာဒိတ် ခံယူခြင်း၊

(ဈ) ကဿပမြတ်စွာဘုရား အထံတော်မှာ ဇောတိ ပါလ ပုဏ္ဏားလုပ်ဖြစ်၍ ရဟန်းအဖြစ်ဖြင့် ဗျာဒိတ် ခံယူခြင်း—

အားဖြင့် ရဟန်းအဖြစ်ဖြင့် ဗျာဒိတ်ခံယူရသော ဘဝပေါင်းမှာ (၉) ကိုးဘဝ ဖြစ်လေသည်။

လူအဖြစ်ဖြင့် (၅) ဘဝ

(က) ရေဝတမြတ်စွာဘုရားအထံတော်မှာ အတိဒေဝ အမည်ရှိသောပုဏ္ဏားဖြစ်၍ လူအဖြစ်ဖြင့် ဗျာဒိတ်ခံယူခြင်း၊

(ခ) သောဘိတမြတ်စွာဘုရား အထံတော်မှာ အဇိတ အမည်ရှိသောပုဏ္ဏားဖြစ်၍ လူအဖြစ်ဖြင့် ဗျာဒိတ်ခံယူခြင်း၊

(ဂ) ပဒုမုတ္တရ မြတ်စွာဘုရားအထံတော်မှာ ဇဗ္ဗိလ အမည်ရှိသော သူဌေးဖြစ်၍ လူအဖြစ်ဖြင့် ဗျာဒိတ် ခံယူခြင်း၊

(ဃ) ဝိယဒဿိမြတ်စွာဘုရားအထံတော်မှာ ကဿပ အမည်ရှိသော ပုဏ္ဏားလုပ်ဖြစ်၍ လူအဖြစ်ဖြင့် ဗျာဒိတ် ခံယူခြင်း၊

(င) သိဒ္ဓိမြတ်စွာဘုရားအထံတော်မှာ အရိန္ဒမ အမည် ရှိသော မင်းဖြစ်၍ လူအဖြစ်ဖြင့်ပင် ဗျာဒိတ်ခံယူခြင်း—

အားဖြင့် လူအဖြစ်ဖြင့် ဗျာဒိတ်ခံယူရသော ဘဝပေါင်းမှာ (၂) ငါးဘဝ ဖြစ်လေသည်။

နဂါးဘဝ (၂) ဘဝ

(က) သုမနမြတ်စွာဘုရား အထံတော်မှာ အတုလ အမည်ရှိသော နဂါးမင်းဖြစ်၍ ဗျာဒိတ်ခံယူခြင်း၊

(ခ) ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား အထံတော်မှာ အတုလ
အမည်ရှိသော နဂါးမင်းပင်ဖြစ်၍ ဗျာဒိတ်ခံယူခြင်း—

အားဖြင့် နဂါးအဖြစ်ဖြင့် ဗျာဒိတ်ခံယူရသော ဘဝပေါင်းမှာ
(၂) နှစ်ဘဝ ဖြစ်လေသည်။

အဖြစ်တော်တမျိုးစီဖြင့် (၃)ဘဝ

(က) ဓမ္မဒဿီမြတ်စွာဘုရား အထံတော်မှာ သိကြား
မင်းဖြစ်၍ ဗျာဒိတ်ခံယူခြင်း (၁)တစ်ဘဝ၊

(ခ) အနောမဒဿီ မြတ်စွာဘုရား အထံတော်မှာ
ဘီးလူးစစ်ဘုရင်ဖြစ်၍ ဗျာဒိတ်ခံယူခြင်း (၁)တစ်ဘဝ၊

(ဂ) ပဒုမမြတ်စွာဘုရား အထံတော်မှာ ခြင်္သေ့မင်း
ဖြစ်၍ ဗျာဒိတ်ခံယူခြင်း (၁)တစ်ဘဝ—

အားဖြင့် အဖြစ်တော်တမျိုးစီဖြင့် ဗျာဒိတ်ခံယူရသော ဘဝပေါင်း
တို့မှာ (၃)ဘဝတို့ ဖြစ်ကုန်၏။

ရသေ့ ပဉ္စ၊ နဝ ဘိက္ခု၊ လူ့ အဖြစ်ငါး၊ နှစ်နဂါးတည်း၊ သိကြား ယက္ခ၊
သီဟရာဇာ၊ တစ်စိသာ၊ သင်္ချာဇောဝီသ။

သာသနာတော်နှင့် ကြိုကြိုက်ခဲခြင်း

ဤသို့လျှင် ငါတို့မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော် ပါရမီဖြည့်
တော်မူရသော လေးအသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်းကာလအတွင်း၌
ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်အစ ကဿပမြတ်စွာ
ဘုရား၏ သာသနာတော်တိုင်အောင် (၂၄) နှစ်ဆယ့်လေးဘဝ
သာ သာသနာတော်နှင့် တွေ့ကြုံရသည်ကို ထောက်ဆ၍
ဘုရားသာသနာနှင့် ကြိုကြိုက်ခဲသည်၏အဖြစ်ကို နှစ်နှစ်နောနော
သဘောကြံဆမိကြ၍ မိမိတို့ တွေ့ကြုံနေရသော သာသနာတော်
ခေတ်ကို အချည်းနှီးမဖြစ်အောင် အားသစ် ကြိုးစားသင့်လှ
ပေ၏။

ရဟန်းအဖြစ်၏ ရခဲခြင်း

ဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာဘုရား အထံတော်မှာ နိယတဗျာဒိတ်ကို ခံယူရရှိပြီးဖြစ်သော အလောင်းတော် သူမြတ်ကြီးပင် တွေ့ကြုံရသော မြတ်စွာဘုရားတို့၏ သာသနာတော်မှာ (အချိန်ကာလနှင့် နှိုင်းစာလျှင် အလွန်အလွန် နည်းပါးလှသည်ဟု ဆိုရလောက်အောင်ပင်) နှစ်ဆယ့်လေးသာသနာဖြစ်၍ ထိုနှစ်ဆယ့်လေးသာသနာတို့တွင်လည်း အလောင်းတော် သူမြတ်ကြီးမှာ သာသနာဝန်ထမ်း ရှင်ရဟန်းအဖြစ် (၉) ကိုးဘဝကိုသာ ရရှိတော်မူသည်ကို ထောက်ဆလျှင် ရဟန်းဖြစ်ရန်ကိစ္စမှာ “ပဗ္ဗဇိတဘာဝေါ ဒုလ္လဘော = ရဟန်းအဖြစ်ကို ရခဲလှ၏” ဟူသော ကျမ်းလာစကားအရ အလွန်တရာခဲယဉ်းကြောင်း ထင်ရှားပေသည်။ နိယတဗျာဒိတ်ရပြီး ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများပင် ရဖို့ရန် ခဲယဉ်းလှသော ရဟန်းအဖြစ်ကို အခြားသာမညလူတို့ ရဖို့ရန်မှာ ဆိုဖွယ်ရာမရှိ၊ အလွန်အလွန်ပင် ခဲယဉ်းလှသည်ဟူ၍သာ မှတ်ယူသင့်ပေသည်။

ဒုလ္လဘရဟန်း

ယခုလောက ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အချို့သူတော်စင်တို့မှာ မိမိတို့၏ ပရိယေသနဆိုင်ရာ အမှုကိစ္စများကို ဆောင်ရွက်လုပ်ကိုင်နေကြရသည့်အတွင်း အားလပ်ခွင့် ရလာလျှင် ထိုအားလပ်သော အချိန်ကို အချည်းနှီးမဖြစ်စေပဲ ရခဲလှစွာသော ရဟန်းအဖြစ်ကို ဤအားလပ်သော အချိန်အတွင်းမှာပင် ရယူနိုင်ရန် ရည်သန်၍ ရဟန်းပြုလုပ်ကြ၏။ ထိုသို့ ပြုလုပ်သော ရဟန်းကို “ဒုလ္လဘရဟန်း” ဟူ၍ ခေါ်ကြ၏။ ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပါယ်မှာ... ပြဲခဲပြီးသည့်အတိုင်း အလွန်တရာ ရခဲလှစွာသော ရဟန်းအဖြစ်ကို နေ့လတာရှည် အမြဲမပြုလုပ်နိုင်စေကာမူ ခေတ္တယာယီအတွင်း ရရှိရန် ပြုလုပ်ကြခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုလိုသည်။

ဤအဓိပ္ပါယ်ကို မစဉ်းစား မဆင်ခြင်မိလျှင် လောက၌ ဤကဲ့သို့ အားလပ်သည့်အချိန်အတွင်း ခေတ္တယာယီ ရဟန်းခံသောသူသာ ဒုလ္လဘရဟန်းဖြစ်သည်။ ငယ်စဉ်ကစ၍ သာမဏေအဖြစ်မှ

ကူးပြောင်းကာ အစဉ်သဖြင့် ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်သောသူ၏ ရဟန်းအဖြစ်(ငယ်ဖြူစင်စစ် ရဟန်းအဖြစ်)ကိုကား ဒုလ္လဘမဟုတ် ဟူ၍ ထင်မြင်ယူမှားတတ်သည်။ ထိုသို့ ထင်မြင်ယူမှားသောကြောင့် ပင် ဒုလ္လဘရဟန်းကို ပကတိအသက်အရွယ် နှစ်ဆယ်ကစ၍ ရဟန်းပြုခဲ့သော ငယ်ဖြူတာဝရ ရဟန်းများထက် ပိုမိုအရေးယူကာ လှူဒါန်းတတ်ကြလေသည်။ စင်စစ်ကား ယာယီခေတ္တ ဒုလ္လဘ ရဟန်းအဖြစ်မျှပင် ရနိုင်ခဲ့ပါက အစဉ်တာဝရ အရှည်ရည်ရွယ် ပြုလုပ်သော ရဟန်းအဖြစ်မှာကား ရဲသည်ဟူ၍ပင် ထူး၍ပြောဆို ရန်မလို၊ အမှန်ပင် ရဲလှ၏ဟူ၍သာ မှတ်သားအပ်၏။

မင်းမှုထမ်းနှင့် ရဟန်းအဖြစ်

အချို့သောသူများက—

“န ဘိက္ခုဝေ ရာဇဘဇ္ဇော ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော = ရဟန်း တို့....မင်းခစားများကို ရှင်ရဟန်းပြု၍ မပေးရ” ဟု ပညတ် တော်မူချက်ရှိသောကြောင့် အစိုးရအမှုထမ်းများမှာ ပြဆို ခဲ့သည့်အတိုင်း အားလပ်ချိန်မှာ ‘ရဟန်းပြုလိုပါသည်၊ ရဟန်းပြုလုပ်ပေးပါ’ ဟု လျှောက်ထားသော်လည်း သံဃာ တော်များက ရဟန်းပြု၍ မပေးကောင်း....၊ ဤသို့ ဝိနည်း တော်နှင့် ဆန့်ကျင်နေသည့်အတွက် ယခုကာလ ဒုလ္လဘ ရဟန်းအလုပ်ကို မင်းမှုထမ်းများ မပြုလုပ်သင့်” ဟု—

ပြောဆိုတတ်ကြပေ၏။ ဤသို့လည်း မပြောထိုက်ပေ၊ ဝိနည်း မဟာဝဂ္ဂ အဋ္ဌကထာ မဟာခန္ဓက ရာဇဘဇ္ဇဝတ္ထုအဖွင့်၌ ၊ မင်းခစားပင်ဖြစ်သော်လည်း စားကြေးလခ နှစ်ခတို့ကို မင်းအား ပြန်၍ အပ်နှင်းသောသူ၊ မိမိရာထူး ဌာနန္တရကို သားကိုဖြစ်စေ ညီကိုဖြစ်စေ လှူအပ်၍ ရာထူးပေးသော မင်းကို “ယခုအခါ အကျွန်ုပ်သည် အရှင်မင်း၏ အခစားမဟုတ်တော့ပေ” ဟု မင်းထံ ပန်ကြားပြီးသောလူ၊ ပေးအပ်သော လစာရိက္ခာအတွက် ဆောင် ရွက်ရန် အလုပ်ကိစ္စကို ပြီးစီးအောင် ဆောင်ရွက်ပြုလုပ်ပြီးသောသူ နှင့် အာဏာပိုင် မင်းကိုယ်တိုင်က “ရှင်ရဟန်းပြုလိုမှု ပြုလော့” ဟု

အနူးအညွတ် ကျေနပ်စွာ ခွင့်ပြုပြီးသော သူတို့ကိုကား ရဟန်း ပြုပေးခြင်းငှါ အပ်စပ်၏။ ၊ ဟူ၍ ဖွင့်ပြထားလေသည်။ ဤအဋ္ဌကထာ ဖွင့်ပြချက်ကို ထောက်၍ ယခုကာလ ပင်စင်စားများ အပြီးအပိုင် ရဟန်းပြုလိုမှု (အမြဲတမ်း ရဟန်းပြုလိုမှု) ထိုပင်စင်ကို မင်းထံပြန်၍ အပ်နှင်းပြီးမှသော်၎င်း၊ မင်းထံမှ “ရဟန်းပြုလိုမှု ပြုလော့” ဟူ၍ အနူးအညွတ် ခွင့်ပြုချက်ကို ရယူပြီးမှသော်၎င်း ရဟန်းပြုသင့်ပေသည်။

ဝိနည်းတော်မှာ “မင်းခစား ယောက်ျားများကို ရှင်ရဟန်း ပြု၍ မပေးရ” ဟု ပညတ်တော်မူချက်မှာ မင်းခစားယောက်ျား အဖြစ်မှ လွတ်မြောက်ရန် ရည်သန်ကာ သာသနာတော်တွင် ခိုဝင်နေသူ မင်းခစားများကိုသာ ရှင်ရဟန်းပြု၍ မပေးရဟု ပညတ်တော်မူလိုရင်း ဖြစ်သည်။ (ထိုအကြောင်းကို ထိုရာဇာဋ္ဌ ဝတ္ထုရင်း ပါဠိတော်ကိုထောက်၍ သိရာ၏။) ယခုကာလ ယာယီ ဒုလ္လဘ ရဟန်းပြုကြသော မင်းမှုထမ်းတို့မှာ အမှုထမ်းအဖြစ်မှ လွတ်မြောက်ရန် အနည်းငယ်မျှ ရည်ရွယ်ချက်မရှိ၊ အာဏာပိုင် အစိုးရများက “ဤသို့ ဒုလ္လဘရဟန်း ပြုရမည်လော” ဟု စိတ်သဘောမကျပဲ အမှုထမ်းအဖြစ်မှ ထုတ်ပယ်ပစ်လိုက်မည်ကို ပင် များစွာစိုးရိမ်နေကြသောသူတွေချည်း ဖြစ်ပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဝိနည်း မဟာဝါပါဠိတော်လာ သိက္ခာပုဒ်တော်နှင့် ယခုကာလ ဒုလ္လဘ ယာယီရဟန်းပြုခြင်းမှာ ဆိုင်ရာအာဏာပိုင်မင်းများထံမှ ခွင့်ရလျှင် တစုံတရာ ဆန့်ကျင်ခြင်းမရှိ ဖြစ်ပေသည်။

ထိုသိက္ခာပုဒ်၌ လာသည့်အတိုင်း မင်းခစားအဖြစ်မှ လွတ်မြောက်လို၍ သာသနာတော်တွင် ခိုဝင်လာသောသူ ဖြစ်စေကာမူ ရဟန်းခံပေးလိုက်သောအခါ ခံပေးသည့်ဆရာရဟန်းများမှာသာ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်၍ ရဟန်းခံသောသူမှာကား ရဟန်းအဖြစ် မြောက်သည်သာဟု ဝိနည်းကျမ်းဂန်တို့၌ အထင်အရှားရှိပေသည်။

ထင်မြင်ဖွယ် ရှိပြန်သည်ကား—

ဤသို့ နိယတဗျာဒိတ်ရပြီးသော အလောင်းတော်ကြီး ပင် နှစ်ကျိပ်လေးဆူသော မြတ်စွာဘုရားတို့နှင့် တွေ့ကြုံ

ပါလျက် ကိုးကြိမ်သာ ရဟန်းဖြစ်ရသည်ကို ထောက်
သဖြင့် ရဟန်းအဖြစ်ကို ရဖို့ရန် ခဲယဉ်းသည်ဟု ဆိုသော်
ဆိုတန်ပါစေ၊ ဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာဘုရားလက်ထက် မြတ်စွာ
ဘုရား ရမ္မာဝတီပြည်သို့ ဆွမ်းခံဝင်သောအခါ နောက်
တော်မှ ရဟန္တာ လေးသိန်း ပါရှိကြောင်းကို၎င်း၊ သာဝက
အစည်းအဝေး သုံးဌာန ရှိသည့်အနက် ပဌမ အစည်း
အဝေးမှာ ရဟန္တာပေါင်း ကုဋေတသိန်း ရှိကြောင်း
ကို၎င်း ဗုဒ္ဓဝင်ပါဠိတော်ကြီးမှာ ဟောထားတော်မူသည်
ကို ထောက်ပြန်လျှင် ဤမျှလောက် ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး
တွေ များနေသည့်အတွက် ရဟန်းဖြစ်ရန် ခက်ခဲမည်မဟုတ်
ပေဟု—

ထင်မြင်မှတ်သားစွယ်ရာလည်း ရှိနေပြန်သည်။ စင်စစ်မှာ ရဟန်း
အဖြစ်ကို ရရန်ခဲယဉ်းသည် ဆိုရာ၌ ရရန်အကြောင်းများ ညီညွတ်
ခဲသည်ဟူ၍ အဓိပ္ပါယ် ကောက်ယူရ၏။ ဘုရားအလောင်းတော်
ကြီးသည် မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်နှင့် တွေ့တိုင်း တွေ့တိုင်း
ရဟန်းပြုရန် အကြောင်းအခွင့် မညီညွတ်သောကြောင့် ရဟန်း
အဖြစ် ရခဲနေပေသည်။ ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရားလက်ထက် အလွန်
များပြားလှစွာသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ ရဟန်းဖြစ်ရန်မျှသာ
မက ရဟန္တာဖြစ်ရန်ပင် အကြောင်းအခွင့် ညီညွတ် ပြည့်စုံပြီးကြ
သော ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ကြီးများ ဖြစ်ကြသည်။ မည်သည့် အရာမဆို
အကြောင်း မညီညွတ်လျှင် အကျိုးဖြစ်ပေါ်ရန် ခဲယဉ်း၏။
အကြောင်းညီညွတ်သောအခါ အကျိုးဖြစ်ပေါ်ရန် လွယ်ကူ၏။

ဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာဘုရားလက်ထက် မရေတွက်နိုင်လောက်
အောင် များပြားသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတို့မှာ ထိုဘဝတွင်
ရဟန္တာဖြစ်ရန် ရှေးရှေးဘဝတို့က ဆုပန်ဖြည့်ဆည်းပူးခဲ့သော
ပါရမီတော်တို့မှစ၍ အကြောင်းဥသံ့ ပြည့်စုံညီညွတ်ကြသော
ကြောင့် ရဟန်းလည်းဖြစ် ရဟန္တာလည်းဖြစ်ကြကုန်သည်။ ဥပမာ
ဆိုသော်....

မနုဿတ္တဘာဝေါ ဒုလ္လဘော = လူ့အဖြစ်ကို ရခဲ့သည်။ ရခဲ့ပုံကို ဥပရိပဏ္ဏာသ ပါဠိတော် (၃) သုညတဝဂ်၊ (၉) ဗာလပဏ္ဍိတသုတ်၌လာသော လိပ်ကဏ္ဍးဥပမာတွင် “တယောက်သောသူသည် အပေါက်တပေါက်သာ ထွင်းထားသော ထမ်းပိုးတုံးတခုကို သမုဒြာထဲသို့ပစ်ချလိုက်ရာ ထိုထမ်းပိုးတုံးသည် အရှေ့မျက်နှာမှလေလာလျှင် အနောက်ဖက်သို့ မျော၍၊ အနောက်မျက်နှာမှ တဖန်လေလာပြန်လျှင် အရှေ့ဖက်သို့ တဖန် မျောပြန်ရာ၏။ မြောက်မျက်နှာမှ လေလာပြန်လျှင် တောင်ဖက်သို့၊ တောင်မျက်နှာမှ လေလာပြန်လျှင် မြောက်ဖက်သို့ အတည်မကျ မျောပါးနေလေရာ၏။ ထိုသမုဒြာကြီးထဲမှာ မျက်စိနှစ်ဖက် စုံလုံးပျက်သော လိပ်ကဏ္ဍးကြီးတကောင်သည် အနှစ်တရာ တရာလွန်မှ တကြိမ်တကြိမ်သာ ရေမျက်နှာပြင်သို့ ပေါ်တက်လာလေရာ၏။ ထိုသို့ အနှစ်တရာ တရာမှ တကြိမ်တကြိမ်သာ ရေမျက်နှာပေါ်သို့ ပေါ်တက်လာသော လိပ်ကဏ္ဍးကြီး၏ ဦးခေါင်းသည် လေယူရာသို့ အတည်မကျ မျောပါနေသော ထမ်းပိုးတုံး၏ အပေါက်ထဲသို့ လျှိုမိ စွပ်မိရန် ခဲယဉ်းလှပေ၏။ ထို့ထက် တကြိမ်လောက် အပါယ်ဘေး ဝိနိပါတဘေးကြီး သင့်သော သတ္တဝါ (အပါယ်ဘုံသားသတ္တဝါ)တယောက်သည် လူ့အဖြစ်ကို ရဖို့ရန် အပြန်အရာမက ခဲယဉ်းလှပေ၏”ဟူ၍ ဟောကြားထားသည်။ တပါးသောပါဠိတော်များ၌လည်း လူ့အဖြစ်ကို ရဖို့ရန် ခဲယဉ်းကြောင်းများစွာ ဟောကြားထားလေသည်။

ဤသို့ တဖက်မှ လူ့အဖြစ်ကို ရခဲ့လှကြောင်း ဟောကြားထားသော်လည်း အပဒါန်ပါဠိတော် ဝိမာနဝတ္ထု ပါဠိတော် အစရှိသည်တို့မှာကား ပန်းတပွင့်လှူရုံမျှနှင့် ဘဝများစွာ လူချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ ရနိုင်ကြောင်းကို ဟောထားပြန်သဖြင့် “လူဖြစ်ရန် မခဲယဉ်းပါ။ အလွယ်နှင့်ပင် ဖြစ်နိုင်ပါသည်”ဟု ထင်မြင်မှတ်ယူဖွယ်လည်း ရှိပြန်၏။ သို့ရာတွင် ပြခဲ့ပြီးသောအတိုင်း လူဖြစ်ရန် အကြောင်းအပေါင်း မညီညွတ်နိုင်သူတို့အတွက် ဗာလပဏ္ဍိတသုတ်စသည်တို့၌ ဟောတော်မူ၍၊ အကြောင်းအပေါင်းညီညွတ်၍